Jaarverslag 2017

Regio Midden-Holland

- Bodegraven-Reeuwijk
- Gouda
- Krimpenerwaard
- Waddinxveen
- Zuidplas

Stichting KernKracht is een belangenorganisatie ter bevordering van psychische, sociale en maatschappelijke gezondheid

Stichting KernKracht
Tielweg 3
2803 PK Gouda
T 0182-519060
E info@kernkracht.nl
www.kernkracht.nl

Voorwoord

Het jaar 2017 was een bijzonder jaar gezien we na 16 jaar afscheid hebben genomen van de naam Zorgvragersorganisatie GGZ Midden-Holland. De wens tot naamsverandering leefde al een tijd en is in juni dan ook gerealiseerd. Met alle betrokkenen binnen de stichting zijn we tot de nieuwe naam KernKracht gekomen. De naam past bij de stichting waar we nu staan en wie we zijn.

Onze nieuwe kernwaarden zijn:

- (H)erkenning vanuit betrokkenheid en gelijkwaardigheid
- Hoop en perspectief bieden mogelijkheden en kansen
- Eigenwijze beïnvloeding (met lef en passie)
- Aansluiten bij eigen koers en kracht van mensen

Eigen regie en eigen kracht, het is de kern van waar het bij KernKracht om gaat. We willen de motor zijn die Midden-Holland in beweging brengt voor betere zorg en een inclusieve samenleving, daarvoor maken we ons sterk. Samenwerking is voor de cliënt, maar ook voor ons als organisatie van groot belang!

Het zijn de mensen die onze organisatie vormen en het succes ervan bepalen en zich met passie en enthousiasme inzetten om de doelstellingen van de stichting te behalen. Als organisatie waar veel werk wordt verzet door ervaringsdeskundigen hechten we dan ook aan een goed vrijwilligersbeleid. In 2017 zijn we onder begeleiding van het Vrijwilligers Informatie Punt (VIP) in Gouda aan het werk gegaan om een certificaat te krijgen voor ons vrijwilligersbeleid. We zijn blij dat we van deze mogelijkheid gebruik konden maken. Er is veel werk verzet om te voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria van de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV). In 2018 zien we uit om deze kwaliteitsonderscheiding: Goed Geregeld! in ontvangst te mogen nemen.

In dit jaarverslag nodigen wij u uit om kennis te nemen van de ontwikkelingen in 2017 en de inzet die geleverd is om onze belangenbehartiging en regieversterking naar een hoger plan te tillen. Wij leggen graag verantwoording af over onze inzet en onze resultaten in het afgelopen jaar. Wij hebben veel kunnen doen én bereiken voor en door mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun omgeving.

Met krachtgroet,

Petra van Buren,
directeur-bestuurder KernKracht
April 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord ... 2
1. KernKracht ... 4
2. Financiën ... 4
3. Advies, informatie en ondersteuning ... 5
3.1 Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) Wmo 2015 ... 5
3.2 Onafhankelijke cliëntondersteuning OGGZ Midden-Holland ... 7
3.3 Onafhankelijke cliëntondersteuning Wet Langdurige Zorg (Wlz) ... 8
4. Informatie bundelen en verstrekken, signalering ... 8
4.1 Bijeenkomsten ... 8
4.2 Samenwerkingsverbanden ... 9
4.3 KrachtVoer ... 10
4.4 Social media ... 10
4.5 Signalering ... 10
5. Projecten KernKracht ... 11
5.1 Project Herstel & Participatie ... 11
5.2 Project Interculturalisatie ... 16
5.3 Project Ervaringsdeskundigheid ... 18
5.4 Project ExpEx Midden-Holland ... 21
5.5 Project ExpEx landelijk ... 23
5.6 Project straatadvocaat volwassenen ... 24
5.7 Project straatadvocaat jongeren ... 26
5.8 Medezeggenschap ... 28
5.8.1 Het Radenoverleg ... 28
5.8.2 Medezeggenschap Midden-Holland ... 29
5.9 Anti-stigma voorlichting op scholen voortgezet onderwijs (V.O.) ... 30
5.10 Project Stigma en Media ... 30
5.11 Europees samenwerkingsproject EQUIL ... 31
6. KernKracht als partner in overleg en samenwerking ... 32
6.1 Lokaal/regionaal niveau ... 32
6.2 Landelijk overleg ... 32
7. De plannen voor 2018 ... 33
7.1 Versterking Positie op de arbeidsmarkt/re-integratiedienst ... 33
7.1.1 Project Kansen op werk ... 33
7.1.2 Werkfit UWV ... 33
7.2 Pilot 'Vaart in de crisiskaart' ... 34
7.3 Het HerstelHotel ... 34
Bijlage 1: afkortingen ... 36

1. KernKracht

Voor mensen die gebruik maken van de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ), Maatschappelijke opvang (MO) en/of Verslavingszorg (VZ) is kwaliteit van leven en (volledige) participatie in de maatschappij minder vanzelfsprekend. Dit is vaak een gevolg van de complexe problematiek waarmee zij te maken hebben. Toch heeft iedereen in Nederland recht op voldoende kwaliteit van leven. Wij vinden het daarom belangrijk om juist voor hen op te komen en hen te adviseren en waar nodig te ondersteunen bij het versterken van hun positie. Bevorderen van eigen regie en kracht zijn hierbij het uitgangspunt. Wij erkennen dat het noodzakelijk is om een brug te slaan naar de maatschappij.

De kracht van onze organisatie ligt in de manier waarop wij werken: door en voor cliënten! De belangenbehartiging is zowel op de individuele cliënt als op het collectief gericht, we zien dit als onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het cliëntperspectief wordt binnen de organisatie geborgd door ervaringsdeskundige vrijwilligers. Daarbij willen we laagdrempelig en gratis blijven voor de doelgroep.

In 2017 is er een bestuurswisseling geweest, het nieuwe bestuur heeft besloten naar een Raad van Toezicht model toe te werken volgens de Governancecode zorg. Hiervoor zijn in 2017 de eerste stappen gezet.

Er zijn 60 ervaringsdeskundige vrijwilligers, 13 werknemers (7,9 fte) en 3 bestuursleden (vrijwilligers) op allerlei manieren betrokken bij de uitvoering van de werkzaamheden.
In 2017 hebben we twee mensen aangenomen vanuit een uitkeringssituatie hiermee hebben we vorm gegeven aan social return wat binnen KernKracht een grote rol speelt.

2. Financiën

In 2017 hadden we inkomsten vanuit:

• Regionale subsidie; zorgvernieuwingsgelden, (O)GGZ preventiegelden, GGZ preventiegelden in totaal	€ 224.524
• Project Herstel & Participatie (i.s.m. Kwintes, GGZ MH, Parnassia, Leger des Heils)	€ 72.000
• Onafhankelijke cliëntondersteuning Wmo en Wlz	€ 187.730
• Proeftuin ExpEx JSO	€ 24.883
• Subsidie Samen Sterk Zonder Stigma, project voorlichting	€ 20.000
• Omzet door trainingen, externe projecten ongeveer	€ 52.078

Uitgaven 2017

• Personele kosten	€ 458.243
• Huisvesting	€ 24.783
• Vrijwilligersvergoedingen en reiskosten	€ 22.062
• Organisatiekosten	€ 64.705

De financiering van KernKracht bestaat voor een groot deel uit de regionale en lokale subsidies. Gelukkig komt er meer ruimte om een meerjarige subsidierelatie aan te gaan. Dit geeft meer bestaanszekerheid.

Ook mogelijkheden voor financiering vanuit Wet langdurige zorg (Wlz) zijn ingezet voor onafhankelijk cliëntondersteuning. Nieuwe mogelijkheden voor financiering nemen we mee, zoals maatschappelijk ondernemen, fondsen werving en gebruik maken van de landelijke mogelijkheden. Voor het opstarten van nieuwe projecten is bovenstaand vaak een goede manier. Ook nemen we deel aan de maatschappelijke beursvloeren in Gouda en Waddinxveen en zijn we o.a. aangesloten bij het platform Gouda onderneemt.

We hopen dat de gemeenten in Midden-Holland ook de komende jaren garant staan voor de financiering van de verschillende projecten van KernKracht.

3. Advies, informatie en ondersteuning

3.1 Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO) Wmo 2015

Doel
De cliëntondersteuning bestaat uit informatie, advies en kortdurende ondersteuning op alle leefgebieden en richt zich op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie. Waar nodig wordt toegeleid naar een integraal aanbod binnen sociaal domein. Cliëntondersteuning versterkt de positie van de cliënt, waardoor de eigen regie en de reflectie op eigen leven bevorderd wordt.
Deze ondersteuning is kosteloos, voor iedereen beschikbaar en toegankelijk, onafhankelijk, levensbreed en moet door de cliënt als steunend ervaren worden.
Het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning is bij de wet geregeld (in de Wmo 2015) voor het hele sociaal domein. Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt geboden op een toegankelijke wijze voor de geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg. De onafhankelijke cliëntondersteuning van KernKracht is ook toegankelijk voor familie/naasten. Voor expertise kunnen gemeenten en zorgaanbieders ook gebruik maken van deze ondersteuning.

Regionale beschikbaarheid
Met iedere gemeente in Midden-Holland is er een aparte subsidierelatie in 2017 voor de onafhankelijke cliëntondersteuning. Ieder gemeente heeft zijn eigen jaarverslag. Hieronder is een overzicht gegeven van de regionale inzet. De cliëntondersteuning wordt lokaal “gekleurd” en ingezet. In iedere gemeente is de invulling van het algemeen toegankelijke aanbod binnen het sociaal domein op een eigen manier ingevuld en zijn de samenwerkende partijen verschillend.

- In iedere gemeente is een laagdrempelige inloop
- Telefonische bereikbaarheid dagelijks van 9.00 tot 17.00 uur (regionaal geregeld)
- Huisbezoeken of/en gesprekken bij organisaties in de hele regio

Aantal cliënten in Midden-Holland
Er hebben in Midden-Holland 409 cliënten/mantelzorgers gebruik gemaakt van onafhankelijke cliëntondersteuning, er zijn 2629 contacten geweest en er is 1794 uur aan directe cliëntcontacttijd geleverd.

Formele en informele cliëntondersteuning
De onafhankelijke cliëntondersteuning wordt bij KernKracht gegeven door een team van formele en informele cliëntondersteuners. De inzet van getrainde ervaringsdeskundigen is een noodzakelijke voorwaarde om specifieke expertise en kwaliteit van de dienstverlening vanuit cliëntperspectief te borgen. Dit bevordert de toegankelijkheid en laagdrempeligheid en betekent in een aantal gevallen dat er contact mogelijk wordt of behouden blijft met de lastig te bereiken doelgroep. Dit specifieke aanbod cliëntondersteuning met daarin de

doorgroeimogelijkheid van ontvanger naar gever van steun, leidt tot activering en versterking van eigen kracht. Het sluit daarmee goed aan op het werken aan eigen herstel.

Deskundigheidsbevordering/coaching
Coachinggesprekken zijn er met de informeel cliëntondersteuners en teamleden vinden elkaar voor collegiale toetsing. Kwaliteit van de dienstverlening wordt bevordert door het lidmaatschap van de beroepsvereniging 'De Beroepsvereniging van cliëntondersteuners voor mensen met een beperking' (BCMB) en de daar aangeboden scholing voor de formele cliëntondersteuners. De interne scholing en intervisie voor het hele team dragen bij. En waar van toepassing wordt gebruik gemaakt van de scholing die aangeboden wordt door de vrijwilligersorganisaties vanuit de verschillende gemeenten.

Bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning
In iedere gemeente zijn er diverse acties, zoals o.a. voorlichting aan professionals of meewerken aan een folder, geweest om de bekendheid van onafhankelijke cliëntondersteuning te bevorderen. In 2018 worden de voorlichtingen weer gehouden, door roulatie binnen de diverse teams blijft dit nodig.

Nieuw aanbod zelfregie instrumenten

Crisiskaart
In 2017 is er gelobbyd voor de Crisiskaart, als instrument om de regie bij een crisis te houden. Dit heeft geresulteerd in financiering voor 2018 voor de pilot 'Vaart in de Crisiskaart'. De Crisiskaart wordt in 2018 door de OCO gemaakt, juist omdat de cliënt bekend is met de OCO maakt dit het proces van een kaart maken gemakkelijker. Een poule van ervaringsdeskundigen wordt hier ook voor geworven. Zie verder hoofdstuk 7.2.

Cursus Keukentafelgesprek
In 2017 hebben we de cursus Keukentafelgesprekken voor informele cliëntondersteuners ontwikkeld. De ondersteuning bij het opstellen van het persoonlijke plan krijgt een prominentere rol in 2018. Juist omdat dit proces zijn vruchten afwerpt in het boven tafel krijgen van wensen en mogelijkheden voor het inzetten van andere hulpbronnen als individueel of groepsaanbod vanuit de Wmo (algemeen toegankelijk of maatwerk).

Wellness Recovery Action Plan (WRAP)
Vanaf 2018 is dit in het aanbod van GGZ Rivierduinen opgenomen. Dit aanbod wordt door ons gepromoot.
Uiteraard blijft de directe verwijzing naar het aanbod van KernKracht heel prettig, toegang tot dit aanbod verloopt vaak heel geleidelijk, sluit wel aan bij behoeften (zoals b.v. herstelgroepen en maatjes).

Nieuw Registratie Systeem invoeren
Invoeren van het nieuw registratiesysteem (RegiPro.net) is gerealiseerd.
- cliënten/mantelzorgers, de trajecten en tijd wordt geregistreerd
- netwerkactiviteiten worden vastgelegd
- registratie op alle locaties is mogelijk

Alle cliëntondersteuners hebben scholing gehad in het nieuwe systeem en in het tweede kwartaal is de start gemaakt met het systeem. In 2018 gaat er aandacht uit naar de registratie op lokaal niveau verder in te vullen.

Effectencalculator
De wens is om middels de effectencalculator meer zicht te krijgen op effecten van de inzet van OCO en in hoeverre doelen gerealiseerd worden. Hiervoor zijn geen middelen geweest in 2017.
De wens blijft, maar kan niet binnen huidige middelen uitgevoerd worden.
Mogelijk wel in de toekomst te realiseren, in gemeenschappelijkheid met financiering.

3.2 Onafhankelijke cliëntondersteuning OGGZ Midden-Holland

Doel
Onafhankelijke cliëntondersteuning wordt gegeven op de inloop op de Hoge Gouwe 65 aan mensen die dak- en thuisloos zijn. Dit zijn cliënten die vaak ook verslavingsproblematiek of ernstige psychiatrische problematiek hebben en als gevolg daarvan geen vaste woon- of verblijfplaats kunnen behouden. Mensen in de regio die dak en thuisloos (dreigen) te raken of zorg mijden worden toegeleid naar de zorg en opvang en de doorstroom wordt bevordert. De inloop is een samenwerkingsproject met Leger des Heils, Reakt en KernKracht.

Omschrijving
Naast de formele cliëntondersteuner (8 uur per week) worden ervaringsdeskundigen betrokken bij de inloop. Op maandag is er inloopspreekuur. De inloop is een laagdrempelige voorziening voor mensen met dusdanige zware problematiek dat het gebruik maken van een reguliere voorziening niet tot de mogelijkheden behoort.

Aantal cliënten in Midden-Holland
Er zijn in Midden-Holland 174 contacten geweest. Deze regionale voorziening wordt gebruikt door mensen uit Gouda 125, anonieme contacten zijn er 17, uit Waddinxveen 12, Bodegraven-Reeuwijk 8, Krimpenerwaard en Zuidplas ieder 6. Niet altijd is de oorspronkelijke woonplaats te herleiden, want als er problemen ontstaan is een eerste contact met Leger des Heils in Gouda en daarna is vestiging in Gouda vaak een logische stap. Anonieme registratie is voor deze doelgroep van belang en vaak de enige manier om vertrouwen te winnen en naar een eerste toeleiding te kunnen werken.

Samenwerking
Vragen die de cliëntondersteuner gesteld worden zijn vaak van heel praktische aard. Verwijzing naar en samenwerking met diverse organisaties zoals advocaten, sociaal team en samenwerkende partijen binnen dit project is belangrijk en verloopt prettig. Vaak is afstemming tussen de verschillende organisaties al een oplossing voor de cliënt. Doorverwijzing en samenwerking met bemoeizorg en persoonlijk begeleiders vindt veelvuldig plaats.

Signaal
Er is een afname in het aantal bezoekers van de dagopvang. Niet duidelijk is of dit door een andere behoefte aan daginvulling van de gebruikers van de nachtopvang komt of dat daar andere oorzaken voor zijn. Verhuizing in 2018 heeft nu eerst de aandacht. Signaal wordt na verhuizing verder uitgewerkt.

Inzet ervaringsdeskundigen bij de inloop
Er zijn geen ervaringsdeskundige vrijwilligers ingezet, omdat er niet aan de randvoorwaarden kon worden voldaan. De samenwerking zoals deze was in 2016 heeft door personele wisselingen van het management zowel bij Reakt als bij het Leger des Heils voor weinig stabiliteit en continuïteit gezorgd, waardoor het project niet “vlot getrokken” kon worden. In 2018 wordt daar op diverse niveaus aandacht voor gevraagd. De mogelijkheid om een informeel cliëntondersteuner in te zetten wordt

onderzocht. Het wijkt iets af van de oorspronkelijke opzet, maar mogelijk kan deze inzet wel als vliegwiel werken.

3.3 Onafhankelijke cliëntondersteuning Wet Langdurige Zorg (Wlz)

Doel
In 2017 bieden we onafhankelijke cliëntondersteuning voor de Wlz. Voor de GGZ is er geen open toegang tot de Wlz. Mensen met een Wlz indicatie zijn minimaal 3 jaar opgenomen in een behandelsetting voordat zij de Wlz in gaan. In de eerste drie jaar is deze opname vanuit de zorgverzekering geregeld. Vragen voor ondersteuning komen dan ook vaak van familie en naasten en gaan vaak over onvrede over de huidige omstandigheden binnen de instelling van verblijf.
We werken hierin samen met onze collega's van MEE en Zorgbelang Zuid-Holland die ook deze ondersteuning bieden.

Boven Regionale beschikbaarheid
Naast onze eigen regio bieden we dit jaar voor het eerst in de regio's Rotterdam, Zuid-Holland Noord en Haaglanden onafhankelijke cliëntondersteuning. Met ieder zorgkantoor hebben we een leveringsovereenkomst. Ieder zorgkantoor krijgt maandelijks de eigen rapportage en de kwartaal rapportages.

Aantallen cliënten
In dit jaar hebben er 29 cliënten gebruik gemaakt van dit Wlz traject. En er is 75 uur ingezet, naast de bereikbaarheid tijdens kantoortijden.

4. Informatie bundelen en verstrekken, signalering

4.1 Bijeenkomsten

Projecten
Bij alle projecten zijn er bijeenkomsten georganiseerd. In de projectomschrijvingen wordt daar aandacht aan besteed. Hieronder worden twee bijeenkomsten die niet direct onder een project vallen benoemd.

(Over)leven
Op 4 maart organiseerden we in samenwerking met Ypsilon de bijeenkomst '(Over)leven'.
Deze bijeenkomst was voor nabestaanden en naasten van mensen die te maken hebben (gehad) met de dood of de doodswens van hun dierbaren.
Op het programma stonden ervaringsverhalen, een interview met ervaringsdeskundigen en een voordracht. Er was ook voldoende gelegenheid om na te praten in een informele en betrokken sfeer. Het maakt een onderwerp waar zeker nog een taboe op heerst bespreekbaar en er worden ervaringen gedeeld.

Kamerleden op werkbezoek bij KernKracht
Op 4 september kwamen Zohair el Yassini van de VVD en Lisa Westerveld van Groen Links op bezoek bij KernKracht op uitnodiging van de landelijke koepelorganisatie MIND.

Onze boodschap voor deze kamerleden:

- Neem kennis van de toegevoegde waarde van de inzet van ervaringsdeskundigen bij het herstel van mensen met psychische kwetsbaarheid;
- Neem kennis van de toegevoegde waarde van regionale cliëntorganisaties en zelfregiecentra In het zorglandschap, vanwege het unieke herstelbevorderende aanbod en de belangenbehartiging
- Voer een politiek debat over de rol van het Rijk bij de cliëntparticipatie van jeugdigen en ouders in het decentrale stelsel. Ons standpunt is dat het Rijk een faciliterende en stimulerende rol heeft om te zorgen dat cliëntparticipatie bij gemeenten en in de regio structureel wordt geborgd, dat cliënten serieus genomen worden en invloed kunnen hebben in een gelijkwaardig speelveld van overheid, aanbieder en cliënt.
- Heb oog voor de hiaten in de GGZ als het gaat om jeugdigen met complexe problematiek en maak jullie hard voor een structurele oplossing.
- Wees alert op het nakomen van aangenomen moties en amendementen, toezeggingen van de staatssecretaris en andere landelijke afspraken die gemaakt worden. Op papier is er veel geregeld, in de praktijk gebeurt er te weinig. Dit betreft de implementatie van een doorzettingsmacht, het goed borgen van onafhankelijke cliëntondersteuning in elke gemeente, sturing op wachtlijsten in de jeugdhulp en landelijke basisafspraken over deskundigheid van wijkteams.

4.2 Samenwerkingsverbanden

Projecten
Bij alle projecten werken we binnen samenwerkingsverbanden. In de projectomschrijvingen wordt daar aandacht aan besteed. Hieronder worden samenwerkingsprojecten genoemd die niet direct onder een project vallen.

Projectgroep Personen met verward gedrag

Landelijk
Wij zijn op landelijk niveau nauw betrokken bij het schakelteam Verwarde Personen en het landelijk bureauoverleg van het schakelteam. We nemen waar mogelijk ervaringsdeskundigen mee naar deze overleggen.

Regionaal
We zijn, samen met de regionale cliënten organisatie (RCO) Lumen, betrokken geweest bij de totstandkoming van de Psychiatrische Eerste Hulp (PEH). De PEH is een nieuw verbouwde locatie van Rivierduinen aan de Sandifortdreef in Leiden. Deze locatie is in juni 2017 opengegaan voor de regio Leiden en vanaf 30 augustus ook in regio Midden-Holland voor de crisisopvang.

Het landelijke Schakelteam onderscheidt de volgende bouwstenen:
1) waarborgen inbreng verward persoon
2) aandacht voor preventie en levensstructuur
3) vroegtijdige signalering
4) adequate melding in meldkamer
5) juiste beoordeling/risicotaxatie
6) juiste toeleiding naar begeleiding
7) passend vervoer naar beoordelings- of behandelingslocatie
8) passende ondersteuning, zorg en straf
9) juiste informatievoorziening om verward gedrag tijdig te herkennen

Alle bouwstenen zijn vertegenwoordigd in regionale werkgroepen Hollands-Midden. De afspraak is dat ervaringsdeskundigen vanuit KernKracht en Lumen zoveel mogelijk aansluiten bij deze werkgroepen. In 2017 is daar niet optimaal gebruik van gemaakt. Alle gemeenten in onze regio willen voor 1 oktober 2018 een sluitende keten van opvang, zorg en ondersteuning met een integrale aanpak waarin het perspectief van de cliënt centraal staat.

Gouda Onderneemt - Cluster Welzijn en Zorg

KernKracht is aangesloten bij het platform Gouda Onderneemt. We hopen door meer in contact te zijn met het bedrijfsleven meerdere werkervaringsplekken en vrijwilligersplekken te vinden in de regio Midden-Holland.
KernKracht heeft zich binnen dit platform aangesloten bij het cluster Welzijn en Zorg. Hier zijn al verschillende ideeën om de zorg en het bedrijfsleven beter te laten aansluiten gemaakt. Ook heeft KernKracht zich aangesloten bij de werkgroep participatie waar veel mensen vanuit gemeente Gouda zitting hebben.

4.3 KrachtVoer

Ook dit jaar zijn er zes edities van onze nieuwsbrief 'KrachtVoer' verschenen. Met de naamswijziging naar KernKracht is de naam Cliëntenkrant ook gewijzigd. We hebben in 2017 de KrachtVoer, naast digitale verzending, in gedrukte versie uitgebracht om ervoor te zorgen dat deze ook toegankelijk is voor mensen zonder computer. De inhoud van de krant is actuele informatie uit de landelijke, regionale en lokale media die voor de (O)GGZ-cliënten en hun naastbetrokkenen van belang is. Daarnaast wordt er veel informatie gegeven over het actuele aanbod van KernKracht. De KrachtVoer is ook te downloaden via onze website www.kernkracht.nl.

4.4 Social media

KernKracht probeert op verschillende manieren te communiceren. Veel informatie vind u natuurlijk op onze website. Daarnaast biedt social media een kans om in contact te komen met de doelgroep, bekendheid van het aanbod te vergroten en meer persoonlijker gezicht te geven aan de organisatie.

KernKracht is actief op:
Facebook: Stichting KernKracht
Twitter: @kernkracht_
Instagram: kernkracht

4.5 Signalering

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
Per 2013 werken we met een protocol. Wij zijn voornamelijk bezig zijn met het bespreekbaar maken van de zorgen omtrent opvoeding van de kinderen met ouders. Ouders zijn over het algemeen erg blij met dit gesprek: ouders maken zich ook zorgen en weten vaak niet welke mogelijkheden er zijn. Informatie voorlichting en toeleiding naar adequate hulp is hierin onze rol. Daarnaast is er, door het protocol, een bewustere werkwijze met specifieke aandacht en vraag naar betrokkenheid van kinderen. Bij de individuele cliëntondersteuning kunnen we met name vrouwen die met mishandeling te maken hebben, door bespreken, voorlichting en het perspectief bieden, de eigen regie bevorderen, waardoor vrouwen tot actie kunnen komen.

Registratie zwerfjongeren
Binnen de KernKracht is de registratie van zwerfjongeren een reguliere taak binnen alle projecten. Het STIP verzameld en registreert de zwerfjongeren en geeft deze informatie door aan de GGD HM zoals dat regionaal is afgesproken.

5. Projecten KernKracht

5.1 Project Herstel & Participatie

Doel
Het project Herstel & Participatie is een samenwerkingsproject van Kwintes, Parnassiagroep (Brijder, I-Psy, Palier en REAKT), GGZ Rivierduinen, Leger des Heils en KernKracht. Het project is regionaal en heeft als doel herstelactiviteiten toegankelijk te maken voor alle kwetsbare burgers en bij voorkeur zo dicht mogelijk in de buurt. De ruimte krijgen om naar eigen mogelijkheden te kunnen werken aan herstel zal leiden tot (meer) passende participatie.

Omschrijving
Het herstelaanbod door de verschillende organisaties is op elkaar afgestemd, zodat de cliënt gericht kan kiezen en organisaties kwaliteit verbeteren doordat ze zich specialiseren. Samenwerking tussen de organisaties op het gebied van herstelaanbod is gericht op:
- Herstelgroepen en uitbreiden van deze groepen in Midden Holland
- Continueren en uitbreiden van ervaringscoaches
- Faciliteren van maatjescontacten
- Samenwerken in het bemiddelen naar vrijwilligerswerk in bedrijven in het kader van stigma bestrijden en kwartiermaken
- Bevorderen van cliëntgestuurde groepen/projecten

Herstelgerichte activiteiten worden bekend en toegankelijk. Deelname aan b.v. herstelgroepen bevordert de weg naar vrijwilligerswerk, maatjescontact of scholing tot ervaringsdeskundige. Perspectief groeit door deze contacten. Samenwerking op dit vlak is belangrijk. Er is veel vraag naar vrijwilligerswerk en werkervaringsplaatsen (laagdrempelig en ‘veilig’). Cliëntgestuurde initiatieven vragen afstemming tussen de samenwerkende organisaties. Structurele en openbare mogelijkheden vragen de aandacht.
De activiteiten van dit project worden in onderstaande paragrafen omschreven.

1 Herstelgroepen Midden-Holland

Een herstelgroep is een zelfhulpgroep waarin deelnemers met psychische kwetsbaarheid ondersteund worden in het herstelproces. Zij vinden hoop, herkenning en perspectief door het delen van ervaringen. Opgeleide ervaringsdeskundigen begeleiden de groep. In iedere gemeente draait een herstelgroep.

Uitspraak deelnemer herstelgroep
“Ik heb gewerkt aan een positiever zelfbeeld, zelfvertrouwen, inzicht in mijn herstel. Ik ben beter gaan nadenken over hoe je iets aan moet pakken. Ik werd bewust gemaakt van de krachten die ik heb, waarvan je zelf denkt die niet (meer) te hebben.”

Cursus/intervisie
Er is dit jaar een cursus van 4 bijeenkomsten aan 9 cursisten gegeven voor ontwikkelen van het aanbod voor herstelgroepen, als vervolgtraining.
En er zijn 8 intervisie bijeenkomsten geweest.

Signaal
Animo voor deze groepen groeit en is in iedere gemeente voldoende aanwezig. Soms is de drempel aanwezig in de kleinere kernen om deel te nemen aan een herstelgroep. Het taboe wordt wel doorbroken als mensen via de onafhankelijke cliëntondersteuning worden geattendeerd op de herstelgroep.

Vooruitblik 2018
De bekendheid van de herstelgroepen mag nog toenemen, ook onder professionals binnen het sociale domein opdat er ook vanuit daar aandacht komt voor dit cliëntgestuurde aanbod. Werving voor alle herstelgroepen is een continu proces.

Herstelgroep	Frequentie	Aantal bijeenkomsten	Aantal deelnemers
Waddinxveen	1 x per 2 weken	22	7
Krimpenerwaard	1 x per 2 weken	20	8
Zuidplas	1 x per 2 weken	7	3
Bodegraven-Reeuwijk	1 x per 2 weken	1	6
Themaherstelgroep Gouda	1 x per maand	2	4
Vrouwengroep Samen in gesprek maakt sterk	1 x per 4 weken	10	16
Loopgroep Fit & Happy	2 x per week	50	16
Werkgroep Versterking positie op de arbeidsmarkt	1 x per 2 weken	8	8
Totaal		**140**	**68**

2 Ervaringscoaches

Uitspraak ervaringscoach
"Ik heb geleerd om afstand te nemen van mijn eigen ervaring en naast mijn eigen ervaring te kunnen luisteren naar de ander zonder oordeel. Ik ben zeker geworden van mezelf en kan nu meer zien waar mijn kwaliteiten en kwetsbaarheid liggen, wat een meerwaarde is voor mijn innerlijke gemoedstoestand."

Ervaringscoaches zijn opgeleide ervaringsdeskundigen die mensen met psychische kwetsbaarheid ondersteunen in het herstelproces. Zij kunnen een voorbeeldfunctie zijn, ondersteunen in het omgaan met kwetsbaarheid, uitbreiden sociaal netwerk, weer aan het werk gaan, omgaan met stigma etc. Hoop en perspectief wordt geboden, doordat er wordt gewerkt volgens hersteldromen en wensen en met haalbare hersteldoelen. De stappen in het herstelproces kunnen worden gezet, zoals vrijwilligerswerk doen, opbouwen van sociale contacten, starten met een studie of het krijgen van waardevolle relaties.

Aantal cliënten
In 2017 hebben 7 ervaringscoaches 12 cliënten ondersteund en er zijn 133 contacten geweest.

Verbeteren bekendheid
Helaas zijn ervaringscoaches nog niet zo zichtbaar, hierdoor weten cliënten niet altijd dat zij een beroep kunnen doen op een ervaringscoach.

3 Maatjesproject

Doel
Maatjes zijn betrokken vrijwilligers die activiteiten ondernemen met mensen met psychische kwetsbaarheid. Een bakje koffie drinken, naar een club of buurtvereniging gaan, je verhaal kwijt kunnen door te kunnen spuien, fietsen, wandelen, etc. In het maatjescontact worden zowel ervaringsdeskundige als niet-ervaringsdeskundige maatjes ingezet. Voor beide partijen levert dit een meerwaarde op, het gaat stigma tegen doordat er ook contacten buiten de GGZ-wereld worden gelegd en het bevordert de eigen kracht.

Aantal cliënten
In 2017 zijn er 22 koppels gevormd met 352 contacten. Er zijn ook in 2017 meer aanmeldingen dan dat er gekoppeld kan worden. De eenzaamheid en behoefte aan een maatje is groot. De receptiemedewerkers van KernKracht zijn gestart met telefoonmaatjes om te voorzien in de behoefte aan contact.

Meeting & Greeting
Samen met het Bruisnest zijn twee Meet & Greet avonden georganiseerd voor maatjes en vrijwilligers. Onder het genot van een hapje en een drankje kon een uitleg over het Bruisnest worden gevolgd en was er ook de mogelijkheid tot speeddaten. Deze activiteit wordt aangeboden om andere mensen met psychische kwetsbaarheid beter te leren kennen.

Knelpunten
In zijn algemeenheid is het lastig nieuwe maatjes te vinden. Werving van nieuwe maatjes blijft een doorlopende activiteit die in 2018 wordt voortgezet. Het koppelen van maatjes/ervaringscoaches aan cliënten vraagt zorgvuldigheid en tijd.
Sommige deelnemers willen niet gekoppeld worden aan een maatje in hun woonomgeving omdat ze bang zijn dat hun problemen dan bekend worden.
Aanmelding vanuit professionals binnen het sociale domein laat met regelmaat zien dat er veel meer problematiek speelt, waar sociale team of maatwerk geen oplossing voor heeft. Er wordt veel samengewerkt met de onafhankelijke cliëntondersteuning.

Cursussen, intervisie en begeleiding aan ervaringsdeskundigen

> *"Een droom is uitgekomen. Het is heel fijn iets voor anderen te kunnen betekenen en op een gelijkwaardige manier hulp te bieden met inzet van mijn eigen ervaring".*

Alle activiteiten (behalve maatjes) worden uitgevoerd door getrainde ervaringsdeskundigen. Middels intervisie en individuele coaching wordt deskundigheid optimaal geborgd.
Dit jaar is de cursus "Werk maken van eigen ervaring" gegeven aan 8 nieuwe vrijwilligers die zich voor dit project willen laten scholen om functioneel de eigen ervaringen in te zetten in de ondersteuning van cliënten. Deze cursus is gegeven door ervaringsdeskundige trainers.

Vooruitblik 2018
In 2018 zal er een "Train de trainer" cursus worden ontwikkeld en uitgevoerd. Zo kunnen trainers worden opgeleid voor het geven van cursussen en trainingen.

4 Werkervaringsplekken en werkgroep

> *"Dankzij het vrijwilligerswerk zit ik niet meer thuis op de bank, waar ik erg depressief van werd. Het heeft mij weer hoop gegeven en ik ben zelfs weer begonnen aan een opleiding"*

Bij de receptie van KernKracht zijn 7 werkervaringsplaatsen gecreëerd. Een van de stagiaires begeleidt dit team met intervisie/werkoverleg. Deze plekken fungeren als 'springplank'.
Er is ook een werkgroep Versterking positie op de arbeidsmarkt ontstaan om mensen te ondersteunen bij de positie op de arbeidsmarkt. Deze groep heeft 8 deelnemers en is dit jaar 8 keer bij elkaar gekomen.

Knelpunten
Het ondersteunen van vrijwilligers is tijdsintensief. Vrijwilligers hebben wisselende ontwikkelingen en leervragen, te maken met psychische kwetsbaarheid en met prestatieafspraken voor behoud van uitkering. Er is soms onvoldoende tijd om alle vrijwilligers de ondersteuning te bieden die nodig is om optimaal te kunnen ontwikkelen, leren en groeien.

Vooruitblik 2018
Kwalitatief goede ondersteuning voor vrijwilligers zodat zij optimaal bezig kunnen zijn met herstel en passende participatie blijft een uitdaging.

5 Netwerktafeloverleg Midden-Holland

> *"In het netwerktafeloverleg is oog voor alle aanwezigen en de ruimte om aan het woord te komen. Dit overleg vind ik waardevol voor de deelnemers en hopelijk zo ook voor de mensen die we tijdens ons werk ontmoeten".*

Het netwerktafeloverleg heeft als doel:
- Het verbinden van formele en informele netwerken in Midden-Holland
- Het delen van kennis en ervaring
- Casuïstiek bespreking

Het netwerktafeloverleg wordt bezocht door uitvoerend medewerkers, vrijwilligers en andere betrokkenen van de diverse zorg- en welzijnsorganisaties in Midden-Holland.
In 2017 zijn er 6 overleggen geweest met 75 deelnemers.

Onderwerpen dit jaar zijn geweest:
- Samenwerken aan een inclusieve arbeidsmarkt
- Taboeonderwerpen in hulp en dienstverlening 2x
- Inzet ervaringsdeskundigheid
- Signalen in zorg en welzijn
- Zelfhulpgroepen

Signalen
Het deelnemen aan het netwerktafeloverleg wordt als waardevol ervaren. De uitwisseling, verdieping en bewustwording levert waardevolle kennis op die bruikbaar is in het werk. Deskundigheidsbevordering d.m.v. het netwerktafeloverleg kan niet geregistreerd worden door de medewerkers. Dit wordt besproken met samenwerkingspartners.

6 Bevorderen cliëntgestuurde initiatieven
Alle partnerorganisaties organiseren los van elkaar cliëntgestuurde initiatieven. Dit aanbod is nog onvoldoende bekend voor cliënten. In 2018 gaan we het aanbod van cliëntgestuurde initiatieven in kaart brengen en de samenwerking meer opzoeken.

7 Samenwerking
Er is 4 keer per jaar een managersoverleg voor de samenwerkingsorganisaties. De stand van zaken en eventuele knelpunten worden besproken, doelen (bij-)gesteld en de koers bepaald.
Er is veel inzet gepleegd op gedeeld eigenaarschap en dit heeft nooit echt goed de vorm gekregen zoals beoogd. Medio 2017 is er gestart met het opzetten van een hernieuwde samenwerking: Herstel & Participatie Nieuwe stijl. Samenwerkingspartners is gevraagd kritisch te kijken naar deelname aan het project en commitment werd gevraagd. Alle partijen behalve Eleos zetten de samenwerking in nieuwe stijl voort in 2018. Er wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin afspraken en verplichtingen worden opgenomen.
De gemeenten zullen actief betrokken worden in het samenstellen van het aanbod Herstel & Participatie. De hernieuwde samenwerking zal in het begin van 2018 van start gaan door een bijeenkomst waarin het samenwerkingsovereenkomst getekend wordt door de directie/bestuurders van de samenwerkingsorganisaties.

8 Aansluiting bij twee landelijke pilots ter versterking van het project
'Empowerment en inzet ervaringsdeskundigheid in de wijk' van het Trimbosinstituut
Het project, gestart in september 2017, richt zich op versterking en ondersteuning van zelfregie en empowerment van kwetsbare burgers met psychosociale problemen. Zij hebben naast gezondheidsproblemen vaak te maken met vereenzaming en sociale uitsluiting. Ondersteuning door mensen met vergelijkbare ervaringen blijkt daarin bevorderlijk. In dit landelijke project van 2 jaar wordt een krachtgerichte aanpak voor sociale wijkteams ontwikkeld, waarbij de gecombineerde inzet van ervaringsdeskundigen en sociaal werkers een centrale rol speelt. Daarnaast wordt in de wijken het bestaande aanbod van herstel- en zelfhulporganisaties toegankelijker gemaakt voor cliënten van sociale wijkteams. Dit komt overeen met de doelstellingen van het project en biedt een kans om ondersteund te worden bij het realiseren van de projectdoelstellingen.
Begin 2018 worden sociaal werkers van Sociaal Team in Gouda en ervaringscoaches 3 dagen getraind in het versterken van eigen regie en empowerment van de mensen die zij ondersteunen. Er vindt kruisbestuiving plaats tussen sociaal werkers en ervaringscoaches, waarbij beiden van elkaar kunnen leren. In zes wijken verspreid over het land wordt een structurele samenwerking opgezet tussen sociale wijkteams en zelfhulporganisaties en andere maatschappelijke organisaties. Deze organisaties stellen gezamenlijk een plan van aanpak op. Op basis van de ervaringen in de zes wijken wordt een handreiking voor hulpverleners en ervaringsdeskundigen ontwikkeld die landelijk beschikbaar komt voor sociale wijkteams.

9 Project Nieuwe wegen GGZ en Opvang
In het programma *Nieuwe wegen GGZ en opvang* werken een dertigtal zorgorganisaties en/of netwerken uit de GGZ en opvang met elkaar samen in concrete projecten die kansen uit de hervorming langdurige zorg benutten en knelpunten afbouwen. Het doel is om met ervaringen en resultaten uit de praktijk alle organisaties en betrokkenen in de sector te ondersteunen bij het vormgeven van nieuwe wegen. Movisie, Phrenos, het Trimbos Instituut, Vilans, kenniscentrum voor de langdurende zorg, GGZ Nederland, de Federatie Opvang, de RIBW Alliantie en MIND leiden gezamenlijk het project.
Sinds november 2016 neemt het project Herstel & Participatie deel aan het project op de doelstellingen: herstel toegankelijk maken voor alle kwetsbare burgers en gedeeld eigenaarschap.

- In Midden-Holland is er op 14 maart een werksessie Herstel & Participatie geweest voor managers, contactpersonen en mensen met cliëntervaring van de samenwerkende organisaties.
- Er is een communicatie-expert ingezet voor het maken van filmpjes van de activiteiten van het project voor inwoners van Midden-Holland om een beeld te krijgen van de herstelactiviteiten.
- Er komt een onderzoek bij 1 tot 3 mensen met de Effectencalculator voor het in beeld brengen en aantonen van de meerwaarde van projectactiviteiten voor burgers van Midden-Holland begin 2018.

10 Landelijke activiteiten
De coördinator Herstel & Participatie is op congressen en conferenties gevraagd om presentaties en workshops te geven over het project om organisaties te inspireren en handvatten mee te geven hoe soortgelijke netwerkprojecten in de eigen regio te organiseren.
Deze deelname is voor Midden-Holland een mooie promotie voor de regionale samenwerking onder leiding van een cliëntenorganisatie, dit is landelijk redelijk uniek.

5.2 Project Interculturalisatie

Casus
Y. is een 20-jarige Marokkaanse man. Hij heeft een justitiële achtergrond en werd begeleid door de reclassering. Y. zit langer dan 2 jaar thuis, voornamelijk slapen, gamen en eten. Wil niet naar buiten en vertrouwt niemand. Zijn moeder trok aan de bel en is op het spreekuur verschenen met het verzoek of ik iets kan betekenen. Moeder maakt zich zorgen om de psychische toestand van Y. Zij vind de begeleiding die hij krijgt niet toereikend. Na verschillende gesprekken met Y. (huisbezoeken) en contacten met zowel de reclassering als de GGZ, is het ons gelukt om Y. te motiveren en uit zijn isolement te halen. Hij is nu in behandeling bij de GGZ, volgt een cursus in Rotterdam en wacht op een zelfstandige woning.
De sleutel van deze doorbraak is;
De belevingswereld van Y. proberen te begrijpen en vandaar conclusies trekken. Rekening houden met zijn culturele achtergrond en uitgaan van positieve intenties en kwaliteiten van Y. en deze benoemen, motiveren en gebruiken.

Doel
Zelfredzaamheid en participatie van cliënten met een andere culturele achtergrond bevorderen.

Subdoelen van het project
- Het taboe rondom psychiatrische problemen bespreekbaar maken
- Een betere integratie in de samenleving
- Het voorkomen van problematisch gedrag van jongeren met een ander culturele achtergrond door vroegtijdig hulp in te schakelen
- Samenwerking rondom verbeteren aanbod of innovaties van het aanbod
- Stimuleren van interculturele zorg binnen de GGZ/MO

Inloopspreekuur op locaties
Wekelijks laagdrempelige inloopspreekuur in Gouda Oost (Nelson Mandela centrum) voor de (O)GGZ cliënten, ouders en hun families met een andere culturele achtergrond voor preventieve ondersteuning / onafhankelijk cliëntondersteuning. De nadruk wordt gelegd op het voorkomen van escalaties en op tijd doorverwijzen naar de juiste hulpverlening.
Elke 1e woensdag van de maand is er spreekuur in Schoonhoven. Huisbezoeken of meegaan naar organisaties is mogelijk.

Cliëntcontacten

Bodegraven-Reeuwijk	52
Gouda	165
Krimpenerwaard	68
Waddinxveen	61
Zuidplas	13
Anoniem	7
Totaal	366

Cliënten met een andere culturele achtergrond krijgen informatie en advies waardoor ze zelf de regie blijven voeren op het eigen leven. Vaak is er door de andere culturele achtergrond ondersteuning nodig om een weg te vinden in de Nederlandse zorgverlening.
Het begeleiden van gezinnen naar toegang door aangemeld voor 'één gezin, één plan' als er meerdere hulpverleners betrokken zijn of het bereiken van mensen in een isolement door slechte taalbeheersing en taboe op psychische kwetsbaarheid is met regelmaat voorgekomen. Toeleiding en doorverwijzing zijn dan van belang.

Beeldvorming en voorlichtingsbijeenkomsten
Er worden elk jaar structureel 4-5 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Op deze bijeenkomsten hebben we afgelopen jaar ook aandacht besteed aan de psychiatrische/psychische kwetsbaarheid bij de vluchtelingen en ouderen. Naast taalproblemen weten deze vele vluchtelingen niet hoe het Nederlandse zorgsysteem werkt en waar je moet zijn als je psychische problemen hebt.

Jongeren
Preventieve ondersteuning en voorlichting aan jongeren met een andere culturele achtergrond geven levert veel op. Het bespaart veel kosten. Psychische klachten die niet op tijd behandeld worden kunnen er wel toe leiden dat jongeren met een andere cultureel achtergrond eerder in de criminaliteit belanden. Door voorlichtingen, via de ouders, scholen en in samenwerking met andere instellingen deze risicojongeren vroegtijdig signaleren, ondersteunen en naar de juiste zorginstelling doorverwijzen. We zijn afgelopen jaar erin geslaagd om in contact te komen met jongeren die niet in beeld zijn bij de hulpverlening.

Mantelzorgers
In samenwerking met andere aanbieders, formele en informele zorg hebben we kleinschalige groepen bij elkaar kunnen brengen. Deze mantelzorgers kunnen elkaars ervaringen en belevingen (h)erkennen. De belasting bij mensen met een andere culturele achtergrond is meestal hoger dan bij andere mantelzorgers omdat ze vaak anders omgaan met een familielid, partner, met psychische/verslaving problematiek en de taboe is groot. Daarnaast hebben we in samenwerking met SWOS Schoonhoven een grote mantelzorgersbijeenkomst georganiseerd.

Vluchtelingen
We hebben afgelopen jaar onze expertise en kennis gebruikt en gedeeld met de ketenzorg en andere betrokkenen om deze groep vroegtijdig en preventief te ondersteunen en naar de juiste zorg door te verwijzen. We hebben een bijdrage geleverd om de zelfredzaamheid en participatie van de vluchtelingen met psychische/psychiatrische problemen te bevorderen; in Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en in de Krimpenerwaard.

Radicalisering
Dit is een thema waar we op blijven investeren. In ons contact met de ouders en cliënten proberen we dit thema bespreekbaar te maken. Volgens sommige deskundigen (Bhui e.a. 2014) beïnvloeden psychische stoornissen de gevoeligheid voor radicalisering. Ook mensen die erg ontevreden zijn met hun huidige leven, weinig veranderingsmogelijkheden zien, machteloosheid ervaren en een beperkt sociaal netwerk hebben lijken kwetsbaarder. Psychiatrische/psychosociale problemen vroegtijdig signaleren en aanpakken kunnen ook bijdragen aan het aanpakken en bestrijden van radicalisering.

Samenwerkingspartners
We hechten veel belang aan de samenwerking met andere instanties om de toegankelijkheid van cliënten met een andere culturele achtergrond te bevorderen. We zoeken de samenwerking met alle zorgaanbieders, sociale teams, wijkagenten, GGZ, SWOS, I-Psy, NOAGG, Brijder verslavingszorg etc. Met sommige instellingen is de samenwerking intensiever, zoals met VluchtelingenWerk in Midden-Holland en stichting Kerk & Vluchteling. Dit komt door het groeiend aantal vluchtelingen en groepen asielzoekers met psychiatrische problemen, veelal trauma gerelateerd.

Overleggen
We nemen structureel deel aan werkgroep Zorg op Tijd waar ook verschillende ketenpartners actief zijn. Deze werkgroep werkt samen om de toeleiding van GGZ en LVB allochtone jongeren in Gouda te bevorderen.

Signalen/trends
Een signaleringsoverleg specifiek voor jeugd met een andere culturele achtergrond zou een prima initiatief zijn om de krachten te bundelen, we gaan dit onderzoeken.
Steeds meer cliënten met een forensische achtergrond maken gebruik van onze ondersteuning. Men ervaart een andere vorm van steun dan bij de nazorg van reclassering.

Plannen voor 2018
In 2018 zetten we ons in voor de zelfredzaamheid en participatie van cliënten met een andere culturele achtergrond.
Vooral oudere mannen en vrouwen die analfabeet zijn, leven geïsoleerd en begrijpen niet waar zij terecht kunnen voor hulp of hoe zij bijvoorbeeld formulieren moeten invullen. Ondersteuning is noodzakelijk om bij het vinden en ontvangen van passende hulp.
Ook de vluchtelingen met psychiatrische problemen zullen meer aandacht nodig hebben. Bij vluchtelingenwerk is er veel vraag naar expertise over psychische problematiek. We gaan de samenwerking met vluchtelingenwerk intensiveren.
Blijven investeren in jongeren met een andere culturele achtergrond om ze te helpen naar de juiste hulpverlening is belangrijk. De mogelijkheden om een platform voor jongeren met een andere culturele achtergrond op te richten wordt onderzocht.

5.3 Project Ervaringsdeskundigheid

Een ervaringsdeskundige heeft ervaringen als depressief kind verteld. *"Het was een eyeopener voor de aanwezigen om te horen hoe de aanloop naar een suïcidepoging kan lopen en wat de achterliggende oorzaken kunnen zijn."*

Quote docent
"Het Anti Stigma Diagnose Spel is een uitstekend hulpmiddel dat onze studenten confronteert met hun vooroordelen en gebrek aan kennis over stoornissen. De spelvorm (gebaseerd op "Wie ben ik?") is prima gekozen om een dergelijk zwaar thema een beetje luchtig te introduceren".

Doel
Mensen met ervaring opleiden tot ervaringsdeskundigen. De ervaringsdeskundigen kunnen op basis van persoonlijke ervaringsverhalen voorlichting geven, adviseren bij evaluatie en beleidsvorming en over herstelprocessen. Ook geven ze voorlichting en advies over de betekenis van een goede bejegening en de effecten van stigmatisering en de weg naar maatschappelijk herstel en participatie. Het participeren van cliënten in de rol van ervaringsdeskundigen bevordert de emancipatie van het individu en de collectieve positie van de groep mensen met een psychische kwetsbaarheid. Het bevorderen van het herstelproces van de cliënten, herstel en burgerschap gaan samen op. Met de activiteiten dragen we bij aan een positieve beïnvloeding van het proces van stigmatisering en uitstoting.

Activiteiten
Binnen KernKracht stromen opgeleide ervaringsdeskundigen door naar de andere projecten. Ook wordt er binnen de andere projecten van de voorlichters 'gebruik gemaakt' als er behoefte is aan een specifiek ervaringsverhaal of een projectgebonden voorlichting.

Voorlichters en intervisie
De poule met voorlichters draait goed. We hebben maandelijks intervisie met de groep. Van de 20 voorlichters zijn er 14 woonachtig in Gouda, 3 in Waddinxveen, 1 in Nieuwerkerk aan den IJssel, 1 in Gouderak en 1 in Bodegraven-Reeuwijk.

Cursussen voor ervaringsdeskundigen
Werken met Eigen Ervaring en voorlichtingen.
Medio november is een start gemaakt met het opleiden van nieuwe voorlichters om de bestaande groep aan te vullen. Uit de meeste gemeenten nemen cursisten deel.

Cursus ambassadeur
Een aantal getrainde ervaringsdeskundigen zijn geschoold tot ambassadeur. Het is fijn dat we meer mensen hebben die een algemene voorlichting kunnen geven over onze organisatie. Er zijn een aantal voorlichtingen gegeven en ze hebben o.a. op verschillende markten/braderieën gestaan in onze regio.

Activiteiten op scholen in Midden-Holland
- ID college Gouda, Gezondheid, Zorg en Welzijn; meerdere gastlessen (5) en bijdragen aan projectweek (2)
- Coenecoop College; workshops gegeven tijdens "Dag van Respect"

Voorlichtingen in Midden-Holland
- Samenwerkingsverband Voorlichting GGZ in De Veste; Ervaringsverhalen verteld tijdens de bijeenkomsten over "Psychose", "Somatisch Onverklaarbare Lichamelijke Klachten (SOLK) ", "Depressie bij kinderen en jongeren", "Leven met dwang" en "Stemmingsstoornis/bipolaire stoornis"
- Bijgedragen aan inloopmarkt over Autisme in De Walvis
- Bijeenkomst over psychische kwetsbaarheid in Zuidplas

Scholing geven
- Cursus “Omgaan met “psychische beperking” (10 gastlessen) voor het middenkader van Promen
- Praktijk thema “opname” bij GGZ Thijssenlaan i.s.m. ID College Gouda
- Scholing Huisartsenzorg en POH GGZ Midden-Holland in De Brug

Presentaties/overleggen
- Bijgedragen aan presentatie voor de Rotary Gouda over Personen met verward gedrag.
- Bijgedragen aan symposium “Verward gedrag?” in Cultuurhuis De Garenspinnerij
- Deelgenomen aan overleg over crisis/veiligheid/jeugd in Krimpenerwaard.
- Bijgedragen aan werkatelier “Beschermd wonen én thuis in de wijk”

Mantelzorgers
Bij de mantelzorgbijeenkomst die in de diverse gemeenten gehouden zijn, is de bijdrage van opgeleiden ervaringsdeskundige mantelzorgers een meerwaarde. We hebben ook meegedaan aan de mantelzorgbijeenkomst Autisme in Ontmoetingskerk in Waddinxveen. Jammer genoeg is de spoeling dun en het verloop groot. We werken direct samen met Ypsilon.

Activiteiten op scholen bovenregionaal
Het geven van gastlessen buiten de regio Midden-Holland wordt alleen gedaan tegen betaling en als de capaciteit het toelaat. Voor de voorlichters is het ook een gelegenheid om extra praktijkervaring op te doen.
- Bij de regionale School voor Orde en Veiligheid, ROC Mondriaan in Den Haag zijn de voor hen ontwikkelde workshops weer verzorgd. In totaal zijn dat 2 workshops, 6 gastlessen en 50 speeddate gesprekken.
- Gastlessen bij ID college Zoetermeer opleiding Verpleging (5x).
- Gastlessen en herstelinterviews bij ID college Woerden.
- “Anti Stigma Diagnose Spel” aantal keer op diverse scholen gedaan.
- Gastlessen Duitse Internationale School Den Haag.
- Herstelinterviews bij Leidse Hoge School afd. Social Works.

Landelijke activiteiten
- ‘Dag van de Ervaringsdeskundige’ in Groningen.
- F-ACT congres in Rotterdam.
- Conferentie “Van zorg naar zelfregie” in Ede.
- Invitational Conference “Melden voor personen met verward gedrag” in Amersfoort.
- Landelijke interviews “Onderzoek instituut voor publieke waarden”.
- Ontwikkelplein herstel en meedoen in Amersfoort.
- Uitwisselingsbijeenkomst ervaringsdeskundigen in Amersfoort.
- Festival 4 jaar kwaliteitsontwikkeling in Utrecht.

Signalen/trends
Het aantal verzoeken om inbreng van onze expertise neemt toe. We dragen vaker bij aan overleggen en worden ook vaker gebeld door geïnteresseerden, voor informatie en advies, of om bij te dragen aan afstudeeropdrachten etc. De vraag voor deelname aan landelijke bijeenkomsten/congressen waar onze expertise gevraagd wordt, is groot.
Door de gemeenten in onze regio kan meer gebruik gemaakt worden van onze expertise. Van ons aanbod voor professionals van gemeenten wordt weinig gebruik gemaakt. Interesse vanuit de

beleidsmedewerkers is er, in de praktijk lukt het door werkdruk en verloop van medewerkers niet altijd er uitvoering aan te geven.

Plannen voor 2018

- Toename van gebruik van ons aanbod door de gemeenten in onze eigen regio.
- Langere binding van ervaringsdeskundigen. Het verloop is voor de ervaringsdeskundigen vaak een positief teken omdat er doorgroei naar betaalde baan of opleiding volgt. Voor de uitvoering van onze werkzaamheden is het prettig om een iets langere binding van mensen te hebben. Onder andere de ontwikkelingen voor het nieuwe vrijwilligersbeleid (Keurmerk Goed Geregeld) gaat hier ook aan bijdragen.
- De behoefte aan ervaringsdeskundige mantelzorgers is groot. De mogelijkheid om mantelzorgers op te leiden is groot.
- Opleidingsaanbod binnen KernKracht, de doorstroom, maar ook de behoefte aan nieuw aanbod wordt onder de loep genomen om goed aan te blijven sluiten bij de toenemende behoefte aan ervaringsdeskundigen.

5.4 Project ExpEx Midden-Holland

Casus van een cliënt
"Sinds een aantal maanden ben ik gekoppeld aan een ExpEx jongere, ik vind dat heel erg fijn want ik heb een hele eigen kijk op de wereld en hij begrijpt dat. Als we afspreken drinken we wat samen en delen we ervaringen. Binnenkort wil hij mij een jongerencentrum laten zien, ik ben daar nog nooit geweest maar sta er wel voor open".

Het project is ontstaan op verzoek van jongeren uit de jeugdhulp. Zij geven al jaren aan dat zij graag meer ervaringsdeskundigen tegen willen komen in de jeugdhulp, die hen het gevoel kunnen geven dat zij niet de enige zijn, tevens een goed voorbeeld kunnen zijn en een bron van hoop.
Jongeren met ervaring in de jeugdhulp worden getraind om als ervaringsdeskundige, maatje of luisterend oor te zijn voor jongeren uit de jeugdhulp of adviseur te zijn voor medewerkers en gemeenten of om voorlichting te geven.

Doelen:

- Jeugdhulp transformeren vanuit perspectief van jongeren. Kloof tussen belevingswereld van jongeren en de geïnstitutionaliseerde hulp te verkleinen door ervoor te zorgen dat jongeren uit de jeugdhulp in contact kunnen komen met ervaringsdeskundige jongeren.
- ExpEx, getrainde jongeren met ervaring, zetten eigen ervaring in om andere jongeren te ondersteunen. Ze adviseren ook gemeenten en instanties m.b.t. beleid en kunnen voorlichting geven.
- Outreachend team bij Jongeren Onder Dak JOD; ex (zwerf)jongeren zoeken zwerfjongeren op (zowel op straat als in de crisis/nachtopvang) en zijn een luisterend oor, geven tips/adviezen, begeleiden indien nodig naar hulpverlening.

Waarom zijn ExpEx nodig?

- Jongeren in de hulpverlening voelen zich niet meer 'alleen', krijgen erkenning en herkenning door hun eigen 'peer' groep.
- Belangrijke aanvulling op reguliere jeugdhulpverlening doordat zelfregie en eigen kracht van de jongeren versterkt wordt door het maatjescontact.

- Door de adviesfunctie van jongeren te benutten wordt de kwaliteit van de jeugdhulpverlening verbeterd.
- Invloed op beleid van de gemeente en instanties is belangrijk voor de transitie.

Activiteiten in 2017
Er zijn 37 jongeren gezien, daarnaast zijn er ook via de app 75 contacten geweest.
Met de voorlichting en workshops in groepsverband zijn er regionaal 80 cliënten en 40 hulpverleners bereikt.
In 2017 hebben er ExpEx uit Bodegraven-Reeuwijk 2 , Gouda 3, Krimpenerwaard 1, Waddinxveen 1 en Zuidplas 3 de cursus gevolgd.

- Vijftien maal voorlichting gegeven in Midden-Holland over uitleg project ExpEx aan hulpverleners en cliënten.
- Zes cursisten hebben hun certificaat behaald
- Vier ExpEx hebben kennis gemaakt met cliënten in één op één contacten.
- Twee ExpEx contact gemaakt met jongeren van Stek Jeugdhulp door aan te sluiten bij ontspannende activiteiten.
- Twee ExpEx hebben meegewerkt aan een bijeenkomst over eenzaamheid bij een beschermde woonvorm van Kwintes.
- Verschillende voorlichtingen over Expex gegeven aan teams binnen Kwintes, Jeugdbescherming West en Stek Jeugdhulp
- Workshop 'Kraak de casus' op het proeftuinenfestival van JSO.
- Verschillende ExpEx hebben hun verhaal gedeeld in een filmpje en een speciale editie van het blad van JSO over ervaringsdeskundigheid.
- We gaven een workshop op het jaarcongres jeugdzorg in Ede over inzet ervaringsdeskundigheid.

Vanuit de proeftuin is voornamelijk veel samengewerkt met Kwintes en Stek Jeugdhulp, helaas hebben we minder aansluiting gevonden bij Jeugdbescherming West.

Externe contacten/samenwerking
In juni is de proeftuin ExpEx Midden-Holland op feestelijk wijze afgerond op het proeftuinenfestival georganiseerd vanuit JSO. ExpEx gaven daar de cursus 'kraak de casus' aan zorgprofessionals binnen het sociaal domein. De actieve organisaties (Stek Jeugdhulp, gemeente Gouda, Kwintes en KernKracht) binnen de proeftuin hebben met elkaar afgesproken ExpEx te willen blijven inzetten.

Overleggen structureel en incidenteel
- Innovatietafel Jeugd
- Evaluaties met betrokken partijen vanuit de proeftuin

Signalen/trends
In contact met hulpverleners is teruggegeven dat zij soms door drukte geen ruimte hebben actief bezig te zijn met de inzet en mogelijkheden van ExpEx binnen hun organisatie. Andere hulpverleners ervaren dat obstakel niet en zien ExpEx als een waardevolle aanvulling/samenwerking met de hulpverlening.
Jongeren zijn goed bereikbaar via de WhatsApp en social media. Voor een aantal jongeren geldt dat zij juist niet willen communiceren via social media door 'overprikkeling'. Voorkeur voor communicatiekanalen is dus maatwerk. Dit is belangrijke informatie voor het bereiken van jongeren voor nieuwe trainingen en voor jongeren die behoefte hebben aan één op één ondersteuning van een ExpEx. Daarnaast volgen veel jongeren *vloggers* en zal ook binnen ExpEx Midden-Holland bekeken worden of een ExpEx middels vloggen zichtbaar wil zijn.

Verwachting 2018
In 2018 wordt er een nieuwe regionale ExpEx training gestart om de pool van ExpEx uit te breiden. Een nieuw aan te trekken coördinator ExpEx heeft met regelmaat contact met de betrokken organisaties vanuit de proeftuin en daarbuiten over de inzet van ExpEx om de activiteiten uit te breiden. Met de ExpEx zullen nieuwe activiteiten worden ontwikkeld.

5.5 Project ExpEx landelijk

Quote ExpEx cursist
"Ik heb in deze eerste les al meer met jullie gedeeld dan in mijn hele leven met mijn hulpverleners en andere mensen."

KernKracht geeft landelijk de training Werken met Eigen Ervaringen voor jongeren als ExpEx. De jongeren worden opgeleid tot ervaringscoach/adviseur. En jongeren die de training hebben afgerond kunnen bij gebleken geschiktheid opgeleid worden tot trainer. Ervaren ExpEx trainers leiden zelf inmiddels ook al nieuwe trainers op. Trainingen ExpEx landelijk worden gefinancierd vanuit de inkomsten van de trainingen.

Concreet behaalde resultaten 2017
- 4 ExpEx trainingen afgerond (Apeldoorn, Amsterdam, Zaanstad, Alphen aan de Rijn)
- 2 ExpEx training in gestart (Amsterdam 2e, Rotterdam)
- 2 nieuwe ExpEx trainers opgeleid
- 2 nieuwe ExpEx trainers in opleiding gestart
- In Den Haag hebben voor het eerst 2 door KernKracht opgeleide trainers zelf binnen de eigen organisatie een training verzorgd.
- Ervaringstheater: ExpEx zijn op landelijk niveau begonnen met ervaringstheater, een vorm van inzicht geven in problematiek rondom jeugdhulpverlening die erg aanslaat.
- Op 6 november gaven we voor het derde jaar een drukbezochte workshop op de Voor de Jeugddag in Amsterdam. Dit keer met de 'lonely box' over eenzaamheid. Trainer Maurits heeft daar zelfs met de nieuwe minister kennisgemaakt en met hem in het reuzenrad gezeten. De ExpEx worden landelijk ook steeds meer bekend en gevraagd.

Signalen/trends
Ook in de jeugdhulpverlening is de vraag naar ervaringsdeskundigen groeiende. De bij KernKracht (met de jongeren) ontwikkelde training levert hier een goede bijdrage aan. De ontwikkeling van ExpEx groeit nog steeds. Voor de landelijke coördinatie is er een aparte functionaris nodig voor afstemming, acquisitie en afstemming en duidelijkheid in de landelijke samenwerking.

Plannen voor 2018
We gaan voor het aanstellen van een coördinator zoeken naar landelijke financiering. Er is ook grote behoefte aan jongeren die voorlichting kunnen geven, wens is om hiervoor een aanvulling op de huidige training te ontwikkelen.

5.6 Project straatadvocaat volwassenen

Cliënt woonde buiten de regio, raakt dakloos na verlies van woning door verslavingsgevoeligheid en schulden. Inschrijving in Gouda voor een briefadres is de wens. Door familienetwerk in gemeente komt cliënt hier niet voor in aanmerking. Na het oplossen van de nodige misverstanden en bemiddeling is deze cliënt ingeschreven op het woonadres van de familie, zonder kostendelersnorm i.v.m. leeftijd onderdakgever 65+. En behandeling en budgetcoach is ingezet. Deze oplossing was niet gevonden zonder ondersteuning en informerende en bemiddelende rol van de straatadvocaat.

Doel
Vanuit cliëntperspectief en met cliënten bevorderen van individuele en collectieve belangen ter bevordering van cliëntgerichtheid en integrale hulp en ondersteuning aan dak- en thuislozen in Midden-Holland. De eigen kracht en het netwerk van cliënten wordt aangeboord en versterkt. Dit project draagt bij aan het in zorg brengen van mensen uit de regio die nu nog dak- en thuisloos zijn en het verbeteren van de doorstroom (zoals b.v. vanuit de opvang naar eigen woonruimte). Voor deze functie is 14 uur per week beschikbaar.

Omschrijving
De straatadvocaat is een vertrouwenspersoon voor dak- en thuislozen, die outreachend werkt in Midden-Holland. Door contact met de doelgroep ontstaat zicht op de noden en wensen. Bij deze contacten wordt toeleiding, bemiddeling en ondersteuning geboden waarbij eigen wensen en mogelijkheden centraal staan. Hij heeft contacten op straat, telefonische contacten en op afspraak of locatie in Midden-Holland. Informatie over de opvangmogelijkheden, wet- en regelgeving, bezwaar en beroep bij boeteoplegging, voorkoming huisuitzetting en toeleiding naar schuldhulpverlening wordt gegeven. Door deze contacten ontstaat een goed beeld van wat er leeft bij de doelgroep. Deze input wordt in de collectieve belangenbehartiging gebruikt door inbreng van het cliëntperspectief op evaluerend of beleidsvormend overleg of ter bevordering van de expertise van (zorg-) professionals.

Cliëntcontacten
De verblijfplaats is over het algemeen Gouda, doordat de voorzieningen hier gevestigd zijn.

Bodegraven-Reeuwijk	5
Krimpenerwaard	5
Gouda	75
Waddinxveen	5
Zuidplas	7
Anoniem	17
Totaal	**116**

Samenwerking
De belangrijkste samenwerkingspartners zijn het Leger des Heils, Parnassia/Reakt, GGZ MH, sociale teams, Bemoeizorg, Stichting de Kring, Brijder, Vrouwen- opvangcentrum (Kwintes) en Siriz (Tienermoederhuis), gemeenten regio Midden-Holland, GGD HM, reclassering en woningcorporaties. Samenwerking vindt op casusniveau plaats en op bespreken/oplossen van signalen.
Er is meer ruimte door nauwere samenwerking en afstemming tussen ketenpartners om tot maatwerk te komen. Het inzicht dat problemen van dak- en thuislozen en hun oplossingen een bredere aanpak nodig heeft waar het hele sociale domein bij betrokken moet zijn is er. Daarnaast liggen er veel zaken die een landelijke aanpak of richtlijn nodig hebben om tot goede afspraken en werkwijzen binnen de gemeente te komen. De integrale benaderingswijze is van wezenlijk belang bij de mogelijke door- en uitstroom van dak- en thuislozen.

Uiteraard is er een nauwe samenwerking met de onafhankelijke cliëntondersteuners en de straatadvocaat jongeren. Waar nodig wordt de expertise van de straatadvocaat ingevlogen door professionals die al met het traject bezig zijn.

Collectieve belangenbehartiging

Werkgroepen

- Werkgroep Armoedebeleid

In de gemeente Gouda wordt in werkgroepen gewerkt aan Armoedebeleid. Onze vertegenwoordigers hielden met hun ervaringsverhalen de werkgroepen een spiegel voor en leverden een bijdrage aan praktische oplossingen en het ontwikkelen van Armoedebeleid. Papierwinkel en de Rotterdampas zijn van start gegaan.

- Werkgroep Briefadres

Werkgroep briefadressen en registratie heeft een praktische uitwerking van toegankelijkheid maatschappelijke opvang en registratie Basis Registratie Personen (BRP) opgesteld. Hier wordt informeel al mee gewerkt. In 2018 is het noodzakelijk dat dit politiek en beleidsmatig voor de regio vastgesteld wordt. Bij een afwijzende beschikking heeft de persoon dan formeel de mogelijkheid bezwaar en beroep aan te tekenen. Hij/zij kan zich daarbij desgewenst laten ondersteunen door de straatadvocaat.

- Overleg Uitstroom Zorg/Wooncontingent Midden-Holland
- Overleg Personen met verward gedrag
- Overleg regiobinding en winteropvang

Landelijke werkgroepen

- Werkgroepen zorgverzekeringen en postadres (ministerie VWS), Trimbosinstituut en Federatie Opvang.
- Betrokken bij de Stichting Werkplaats COMO i.o., Werkgroep Landelijke advies/geschillencommissie landelijke toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.

Medezeggenschap

Het Daklozenoverleg is een 8-wekelijkse bijeenkomsten voor dak- en thuislozen en ex-daklozen die korter dan één jaar uit de Maatschappelijke Opvang zijn. Dit overleg geeft de mogelijkheid om signalen op te halen en te bespreken met de nog steeds niet goed georganiseerde achterban.
De ambitie om in 2017 meer thematisch te overleggen is niet gerealiseerd. In 2018 willen we dit overleg weer meer aandacht geven.
De straatadvocaat neemt ook deel aan het Radenoverleg (zie 5.8.1) van KernKracht om binnen het sociale domein ook de specifieke doelgroep dak- en thuislozen een stem/gezicht te geven.
Er zijn uiteraard contacten met de cliëntenraadsleden van het Leger des Heils (bovenregionaal geregeld) en Kwintes (vrouwenopvang).
De tienermoederopvang Siriz in Gouda heeft geen cliëntenraad, we zijn hier meerdere malen over in gesprek geweest. Landelijk is Siriz samen met JSO actief binnen JOOZ (Jong Ouderschap Onbedoeld Zwanger).

Signalen

Hoewel er voorzichtig een kentering plaatsvindt komen een aantal knelpunten de laatste jaren hardnekkig terug en geven dak- en of thuisloze burgers geen toegang tot het deelnemen aan de samenleving of mogelijkheid tot doorstromen naar eigen woonruimte. Dit zijn onderwerpen die op gemeentelijk en regionaal niveau problemen geven en ook nationaal op de politieke- en beleidsagenda staan. KernKracht is door deelname aan diverse werkgroepen actief betrokken bij het zoeken naar oplossingen en verandering van beleid.

Continuïteit en ketensamenwerking
Factoren die in belangrijke mate bijdragen in de mogelijkheden voor de collectieve belangenbehartiging is een stabiel netwerk van zorgverleners/management. In 2017 is daar in mindere mate sprake van geweest. Door ziekte en ziektevervanging van de straatadvocaat door collega cliëntondersteuners en straatadvocaat jongeren en door managementwisselingen bij het Leger des Heils en bij Parnassia/REAKT. In 2018 zal er weer hard aan gewerkt worden om de keten weer aaneen te rijgen. Positief is dat steeds vaker naast cliënten ook medewerkers Sociaal Team of ambulante woonbegeleiders de straatadvocaat om informatie en advies raadplegen.

Plannen voor 2018
Getrainde ervaringsdeskundigen uit de doelgroep die structureel mee kunnen draaien binnen het project zijn een verrijking voor deze doelgroep. De spoeling is hier nog te dun en willen we graag uitbreiden.
Daarnaast willen we de ervaringsverhalen ophalen die inzicht vergroten in de hele keten van opvang voor deze doelgroep, waarbij de problemen in kaart gebracht worden en er gezocht wordt naar mogelijke oplossingen.
Het meedenken in alternatieve huisvesting voor de doelgroep en de eerste aanzet geven tot opvang in eigen beheer willen we voor elkaar krijgen.

5.7 Project straatadvocaat jongeren

Straatadvocaat aan het woord over de ondersteuning
"Een voorbeeld hiervan is een jongen die mijn flyer had opgepakt en gebeld. Hij had de vraag hoe hij nu nog zijn hoofd boven water kon houden omdat hij tussen werk zat en vond dat je niet zomaar een uitkering kon aanvragen. Nu was zijn spaargeld op en dreigde een huisuitzetting. De oplossing in deze was vrij eenvoudig; het aanvragen van een uitkering waar ik hem mee geholpen heb. Hij kon blijven wonen in zijn woning en inmiddels heeft hij ook weer een betaalde baan".

Vanaf 1 juni 2017 is dit nieuwe project gestart. Voor jeugdigen die te maken hebben met dakloosheid was er geen laagdrempelige en onafhankelijke ondersteuning. Jongeren hebben aangegeven behoefte te hebben aan iemand die naast hen staat en die kan helpen om alles op een rijtje te zetten, iemand die ze vertrouwen en soms ook met je mee kan gaan naar instanties of een moeilijk gesprek. Iemand die bespreekbaar maakt wat je nodig hebt, die knelpunten in de hulp gebruikt om verbeteringen te realiseren. Jongeren voelden zich onvoldoende op hun plek bij de ondersteuning die er op dit vlak voor volwassenen zijn.
Door alle actuele veranderingen in de jeugdhulp en het aantal jeugddaklozen, het groeiend aantal jeugdigen met schulden en de (vaak blijvende) uitval van jongeren op allerlei levensgebieden is de behoefte aan deze ondersteuning ter aanvulling op het bestaande jeugdaanbod onderkend en is daar subsidie voor toegekend.
Dit project draagt bij aan de beleidsdoelstelling preventie en vroeg signalering binnen de maatschappelijke zorg.

Doel
Vanuit cliëntperspectief en met cliënten bevorderen van individuele en collectieve belangen voor cliëntgerichte en integrale hulp en ondersteuning aan dak- en thuisloze jongeren tussen de 17 en 27 jaar in Midden-Holland waarbij de zelfredzaamheid en participatie toeneemt, gesignaleerd en geregistreerd wordt en er actief toegeleid wordt naar zorg. Jongeren die te maken hebben met

dakloosheid worden eerder en beter geholpen, dakloosheid onder jongeren neemt af en wordt voorkomen en jongeren ervaren steun van straatadvocaat die in hun belang handelt.

Activiteiten individuele cliënten

- De straatadvocaat (zwerf)jongeren staat jongeren individueel bij. De straatadvocaat biedt ondersteuning daar waar gaten zijn in het vangnet voor jongeren of waar toeleiding naar hulp nodig is.
- De straatadvocaat wordt hierin bijgestaan door jonge ervaringsdeskundige vrijwilligers. De ervaringsdeskundige vrijwilligers worden van tevoren getraind.
- PR om doelgroep te bereiken.
- De straatadvocaat werkt nauw samen met de Jongerenopvang Midden-Holland en JOD project
- Nauwe samenwerking met de straatadvocaat volwassenen, coördinator ExpEx en de onafhankelijke cliëntondersteuning.

Activiteiten collectieve belangenbehartiging

- Verbeterpunten voor hulp aan dakloze jongeren signaleren, bespreekbaar maken en bijdragen aan verbeteringen bij het terugdringen van jeugddakloosheid.
- De straatadvocaat neemt vanuit zijn onafhankelijke positie Jongeren tevredenheidsonderzoek af van JOD en Jongerenopvang Midden-Holland
- Voorlichting geven voor de doelgroep opdat stigma tegen gegaan wordt
- Inbreng van ervaringsdeskundigheid bij jeugdhulp MO
- Stimuleren medezeggenschap binnen de jongeren instellingen.

Individuele contacten

Vanaf juli 2017 hebben er 32 jongeren gebruik gemaakt en er zijn 94 contacten geweest.
In alle gemeenten zijn contacten geweest met jongeren. Bodegraven-Reeuwijk 3 jongeren, Gouda 13, Krimpenerwaard 2, Waddinxveen 2 en Zuidplas 2. Er zijn 10 anonieme jongeren, weinig vertrouwen in hulpverlening en ouders maakt dat anonieme registratie ook wenselijk blijft.

PR om doelgroep te bereiken

In de eerste periode is voornamelijk ingezet op naamsbekendheid in de regio. Er zijn contacten met verschillende organisaties (jeugd/jongeren) gelegd. Ook is hierbij goed gebruik gemaakt van de media, er zijn verschillende interviews met de straatadvocaten in de kranten en op de regionale TV gedaan o.a. RTV Krimpenerwaard en RTV Gouwestad en tevens TV West. Daarnaast is er veel voorlichting gegeven bij organisaties.

Samenwerking

In de praktijk heeft de inzet van de straatadvocaat ertoe geleid dat hij incidenteel bij het veiligheidsoverleg zit. Met regelmaat bij de Jongeren Opvang Midden-Holland, Reakt en Jongerenwerk aanwezig is. Structureel aanwezig bij het Zorgcoördinatoren-overleg van het Jongeren Onderdak Project met diverse andere partijen. Er zijn verschillende contacten binnen de 5 gemeenten, scholen, politie en zorgaanbieders in de regio, Centrum Voor Jeugd en Gezin, de sociale teams en jongerenwerk. Samenwerking is er met alle relevante partijen afhankelijk van casuïstiek ook buiten het reguliere netwerk.

Werkgroep: Jongeren Onder Dak (JOD)
Frequentie 1x in de 4 weken tussen zorgcoördinatoren. Uitgangspunt is 1Gezin 1Plan. Rol van de straatadvocaat is meedenken, cliëntperspectief vertegenwoordigen en expertise delen. De meerwaarde van het cliëntperspectief wordt gezien.

Activiteiten naast de vele voorlichtingen in de regio:
- Krimpenerwaard: informatie/voorlichting m.b.t. 'Stigma's in onze processen' – voor ambtenaren van diverse afdelingen w.o. jeugd:
  - Voorlichting, Pitch casuïstiekbespreking gemeenteraad
  - Uitmarkt Schoonhoven
- Waddinxveen: bijeenkomst over drugs voor professionals
- Bodegraven-Reeuwijk: presentatie Straatadvocaat jongeren
- Zuidplas: interview over stigma in de lokale krant: Hart van Holland
- Gouda: symposium 'verward gedrag': themabijeenkomst jeugdhulp presentatie

Signalen/trends
De straatadvocaat is twee keer betrokken bij cliënten die door hun zorgaanbieder op straat werden gezet. Dit was in een laat stadium. Dit is wel iets wat in de toekomst meer specifieke aandacht vraagt omdat het in het belang van de cliënt was de straatadvocaat hier eerder bij te betrekken. Dit is besproken met de desbetreffende instanties. Opvallend is dat organisaties ook als het ze niet lukt een cliënt goed te ondersteunen, het toch blijven proberen i.p.v. mogelijk een andere aanbieder zoeken.
Er is onvoldoende dagbesteding voor de jongeren uit de Jongerenopvang.
Wanner jongeren thuisloos zijn is het voor hen ingewikkeld om hun opleiding te blijven doen, vaak kiezen ze voor een tussenjaar.
Binnen de jongerenopvang en JOD project wordt nog weinig gebruik gemaakt van de inzet van ervaringsdeskundige jongeren (ExpEx) als ervaringscoach of voorlichter.

Plannen voor 2018
Er moeten minder jongeren tussen wal en schip terecht komen door o.a. betere overdrachten tussen organisaties te laten plaatsvinden, de straatadvocaat zal zich hiervoor inzetten.
Voldoende jongeren bereiken in traject om Jongeren Tevredenheids Onderzoek bij af te nemen voor Jongeren Onder Dak (JOD).
Up to date maken van de straatkaart Midden-Holland.
Aandacht verdelen over de regio, zorgen voor voldoende PR ook vooral op scholen zodat jongeren weten dat er de mogelijk tot een straatadvocaat is.
Proberen te monitoren of de jongeren uit de opvang voldoende dagbesteding hebben.
Inzet ExpEx stimuleren.

5.8 Medezeggenschap

5.8.1 Het Radenoverleg
Dit acht wekelijkse informele overleg tussen de diverse raden voorziet in de behoefte ervaringen te delen en krachten te bundelen met betrekking tot de medezeggenschap voor de (O)GGZ groep in Midden-Holland. Dit overleg is een verbindende schakel tussen Adviesraden/Wmoraden, cliëntenraden van de gemeenten, cliëntenraden van de zorgaanbieders en familieraden op het vlak van de GGZ, zowel vanuit Wmo als Zorgverzekeringswet.
Voor de (O)GGZ is nog niet alles lokaal geregeld, het inzicht in het regionale aanbod en hoe de aansluiting lokaal loopt (Regionaal Kader Maatschappelijke zorg 2017-2020) ontstaat onder andere door dit overleg.

Dit overleg vergemakkelijkt de contacten, door de informele sfeer over en weer en is de verbindende schakel bij het informele netwerk. Aan de behoefte aan kennisuitwisseling op bepaalde thema's wordt voldaan. De Raden maken met elkaar de agenda en bespreken de thema bijeenkomsten waar beleidsmedewerkers en wethouders bij aanwezig zijn.
De signalen (zowel over het sociaal domein als de zorgverzekeringswet en de wet langdurige zorg) vanuit de verschillende raden worden geïnventariseerd en meegenomen naar de eigen achterban. Ook worden ze als input gebruikt voor de collectieve belangenbehartiging van KernKracht. Binnen dit overleg komt veel informatie en kennis vanuit de achterban van Midden-Holland breed samen.

Deelnemers radenoverleg
Cliëntenraden van GGZ MH, Brijder, Kwintes, Eleos, 't Lichtpunt, vertegenwoordiging vanuit de maatschappelijke opvang, Leger des Heils, Reakt (Parnassia). Ook de familievereniging Ypsilon neemt deel. Vanuit de Wmo- of Adviesraden en Cliëntenraden sluiten de Krimpenerwaard, Zuidplas, Bodegraven-Reeuwijk, Waddinxveen en Gouda aan.
Wethouders en beleidsmedewerkers worden 3 á 4 keer per jaar uitgenodigd.

Themabijeenkomsten in 2017 met cliëntenraden, Wethouders en beleidsmedewerkers
- 'Cliënt in beeld'
- Cliënten vertelden persoonlijke ervaringen. Een duidelijk beeld over hoe het leven er met een psychische kwetsbaarheid uit ziet en hoe het aanbod binnen het sociaal domein en zorgverzekering in de praktijk werkt. Deelname aan radenoverleg (1x met 6 ervaringsdeskundigen)
- 'Integraal aanbod over de grenzen van het sociale domein'
  Zorgkantoor VGZ, Zorgverzekeraar VGZ zijn te gast om kennis en informatie uit te wisselen. Ze geven een korte presentatie. Daarna worden de ervaringen uit de Wlz en ZvW besproken en er is gelegenheid om vragen te stellen aan het zorgkantoor en de zorgverzekeraar.
- Elkaar versterken in het bezetten van de cliëntenraden en de positionering van het werk van de raden / de medezeggenschap.
- 'Beschermd wonen en Gewoon Thuis'
  Stand van zaken door beleidsmedewerker Gouda, uitleg over Gewoon thuis door gebiedsmanager van Kwintes en Wmo consulent vertelt over de procedure. Inbreng van cliëntenraden

5.8.2 Medezeggenschap Midden-Holland
- Adviesraad Zuidplas is op zoek naar een vervangend lid met ervaring met psychische kwetsbaarheid. KernKracht heeft met een potentiele kandidaat vergadering bezocht en werkzaamheden doorgenomen. Jammer genoeg heeft dit nog niet geleid tot een geschikte kandidaat.
- Aan de Raadsleden in Gouda is samen met cliëntenraad GGZ Rivierduinen voorlichting Samen Sterk tegen Stigma gegeven over het leven met een psychische kwetsbaarheid. Naar aanleiding hiervan is ook vanuit Zuidplas interesse voor zo'n bijeenkomst. In 2018 krijgt dit een vervolg.
- Meegedaan aan het deelrapport Hervormingen langdurige zorg door BMC Advies: "Beleidsparticipatie in de Wmo 2015. Een kwalitatief onderzoek naar ervaringen in de lokale praktijk."
- Themabijeenkomst bezocht georganiseerd door de Koepel Adviesraden over inzet van ervaringsdeskundigen bij beleidsbeïnvloeding.
- Workshop verzorgd voor de landelijke RCO's, waar o.a. Radenoverleg zoals dit in Midden Holland is georganiseerd als 'goed voorbeeld' dient om medezeggenschap te bevorderen.

- Met beleidsmedewerker en JSO in overleg over vormgeving van de medezeggenschap in Midden-Holland gericht op Wmo en Jeugdwet, de ondersteuning van de cliëntenraden van zorginstellingen en hoe de verbinding gevonden kan worden met de gemeentelijke raden en het de beleidsmedewerkers. In 2018 krijgt dit vervolg met een bijeenkomst.
- Voor de GASD: bijdrage geleverd voor het advies Omvorming Sociaal Domein
- Voor de Adviesraad Zuidplas: bijdrage geleverd bij het advies Totaal Advies evaluatie Wmo.

5.9 Anti-stigma voorlichting op scholen voortgezet onderwijs (V.O.)

Samen Sterk Zonder Stigma is een landelijke stichting die zich sterk maakt voor een samenleving waarin psychische problematiek bespreekbaar is, door middel van diverse projecten.
Samen Sterk zonder Stigma ondersteunt cliëntorganisaties bij het opzetten van destigmatiserende activiteiten. Met financiële bijdragen en inhoudelijke ondersteuning werken we samen om sociale acceptatie en gelijkwaardige behandeling van mensen met een psychische aandoening te stimuleren.
De antistigma voorlichting op V.O. kreeg in 2017 speciale aandacht met een projectaanvraag door vier regio's waar ExpEx actief zijn. De regio's, Haaglanden (het JIT), Drechtsteden (Trivium Lindehof), Rotterdam (Trivium en Stek Jeugdhulp) Haaglanden, Drechtsteden en Rotterdam. KernKracht is de hoofdaanvrager van dit project.

In 2017 hebben de trainers van ExpEx met een afvaardiging van ExpEx uit elke regio een speciale (voorlichtings-) training ontwikkeld om ExpEx te leren een anti-stigma voorlichting op scholen voortgezet onderwijs te geven. We willen hiermee stigmatisering voorkomen door jongeren vanuit jongeren zelf met elkaar in gesprek te laten gaan over thema's rondom psychische kwetsbaarheid. We hopen dat we d.m.v. deze trainingen meer tolerantie van jongeren in het algemeen te krijgen als het gaat om jongeren met een (psychische) kwetsbaarheid, zodat er meer begrip en respect komt voor elkaar. Ook willen wij bewerkstelligen dat de jongeren hun problematiek eerder durven te delen zodat er eerder steun kan worden gegeven. Zes ExpEx jongeren van KernKracht hebben eind 2017 / begin 2018 5 lessen gevolg en zijn doorgetraind om voorlichting te kunnen geven.
Het project loopt nog door tot en met maart 2018, in deze periode zullen er 10 anti-stigma lessen in de regio Midden-Holland worden gegeven. De voorlichtingen zullen in 2018 worden uitgevoerd.

5.10 Project Stigma en Media

In 2017 heeft KernKracht het project Stigma en Media afgerond wat in 2016 was gestart. Het project richtte zich op het tegengaan van stigmatiserende berichtgeving over (mensen met) psychische aandoeningen in de media.

Columnisten, journalisten en programmamakers maken in hun werk nogal eens gebruik van stigmatiserende opmerkingen. Daarom hebben we 15 gesprekken gehad met toonaangevende mensen in de media. We wilden hen bewust maken van het effect dat hun stigmatiserende opmerking heeft op mensen met een psychische aandoening. De geïnterviewden gaven geregeld aan het een goede zaak te vinden dat er aandacht is voor ondoordachte uitspraken en kwetsende kwalificaties.
Tevens hebben we een scholingsprogramma ontwikkeld vanuit ervaringsdeskundigheid voor leerlingen van de Scholen voor Journalistiek. Het is belangrijk dat toekomstige journalisten in hun opleiding bewust worden van de effecten van stigma op de maatschappij. KernKracht heeft bij de Fontys Hogeschool in Tilburg voorlichting gegeven. Ook is er een film gemaakt als onderdeel van het scholingsprogramma.

5.11 Europees samenwerkingsproject EQUIL

Het internationale EQUIL-project is dit jaar afgerond. Het doel van dit project is de werkgelegenheid van mensen met psychische kwetsbaarheid bevorderen, door educatieve programma's te ontwikkelen en de samenwerking tussen beroepsprofessionals (trajectbegeleiders), werkgevers en ervaringsdeskundigen te stimuleren. 50 cliënten met psychische kwetsbaarheid zijn individueel en/of groepsgewijs ondersteund door 5 ervaringscoaches-werk d.m.v. de EQUIL methodiek.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

De trainingsprogramma's zijn ontwikkeld met behulp van de zogenaamde coproductiemethode: er is sprake van gelijkwaardige samenwerking tussen alle partijen waarbij co-creatie (samen iets maken) een belangrijke rol speelt. De samenwerkingsorganisaties zijn: Merseyside Expanding Horizons (MEH) Engeland, Mersey Care NHS Trust Engeland, Cesie uit Italië, Accion Laboral uit Spanje en MHT Consult uit Denemarken.

Themamiddag Midden-Holland

Op 18 mei was er een themamiddag waarin ervaringsdeskundigen vertelden over de verschillende functies waarin zij werken. Ook werd er meer uitleg gegeven over verschillende cursussen die men kan volgen om met je eigen ervaringen aan de slag te gaan.

Europese eindconferentie

Op 15 juni was in Spanje de eindconferentie van het EQUIL project. De samenwerkingspartners hebben alle ontwikkelde EQUILproducten gepresenteerd. Aan de hand van workshops werd er uitleg gegeven over de ontwikkelde trainingsmodules en leren deelnemers werken met de EQUIL methodieken.

EQUIL conferentie in Midden-Holland

Op 29 augustus werd er een brede regionale bijeenkomst gehouden waarin we onze bevindingen tot nu toe hebben gedeeld met het werkveld. Deelnemers aan de conferentie kregen meer uitleg over de EQUIL methodiek en trainingsmodules en hoe deze te gebruiken in de ondersteuning van cliënten die die wens hebben om betaald aan het werk te gaan. Transmuraal Netwerk MH heeft een zaal in het Groene Hart Ziekenhuis ter beschikking gesteld.

Hoe verder

In het Europese project EQUIL is veel kennis en ervaring opgedaan met het ontwikkelen en uitvoeren van trainingen en ondersteuning om de positie op de arbeidsmarkt te versterken. Hiervoor is een aanbod ontwikkeld wat deels binnen project Herstel & Participatie een vervolg heeft kunnen krijgen. Zo is er de werkgroep Versterking positie op de arbeidsmarkt geweest en zijn werkervaringsplekken bij de receptie of als ervaringsdeskundige (zie ook 5.1).
Daarnaast is er in samenwerking met de koepelorganisatie MIND in 2017, samen met 4 andere zelfregie/cliëntenorganisaties een pilot project met het UWV van start gegaan. In diverse bijeenkomsten met de UWV hebben zij de verschillende werkwijze verkend (zie verder 7.1).

6. KernKracht als partner in overleg en samenwerking

In 2017 is KernKracht op vele manieren en bij veel verschillende organisaties als belangenbehartiger betrokken geweest. Waar er gelegenheid was konden ervaringsdeskundigen en cliënten zelf meedenken bij beleidsvorming of in de evaluatie van het beleid. Op lokaal, regionaal en landelijk niveau is het cliëntenperspectief van de doelgroep ingebracht. In voorgaande projectomschrijvingen is er al veel benoemd over onze bijdragen bij overleg en samenwerking. Onderstaande overleggen en samenwerkingsverbanden zijn ook van belang.
De belangen van de (O)GGZ doelgroepen worden telkens voor het voetlicht gebracht en er wordt aandacht gevraagd voor problemen die wij vanuit burgers (O)GGZ en hun naasten hebben gehoord.

6.1 Lokaal/regionaal niveau

- Overleg op uitnodiging van de gemeenten;
- Platform Maatschappelijke zorg;
- Bestuurlijk overleg Maatschappelijke Zorg;
- Werkgroep Maatschappelijke opvang / vrouwenopvang;
- Zorgnetwerken en netwerkoverleggen;
- Overleg Jongeren Onder Dak (JOD);
- Overleg Zorg coördinatie JOD;
- Overleg met Zorgkantoren (VGZ, Zilveren Kruis, CZ en Zorg en Zekerheid);
- Ketenoverleg TOZO Midden-Holland (Transmuraal netwerk);
- Netwerk verslaving van het Transmuraal netwerk Midden-Holland;
- Armoede werkgroepen gemeente Gouda:
- Fysieke overleg tafel Jeugd;
- Fysieke overleg tafel Wmo;
- Projectgroep Hollands-Midden ‘Personen met verward gedrag’;
- Overleg met o.a. JSO, MEE, Zorgbelang en collega RCO’s;
- Overleg ‘Zorg op tijd’
- Gouda Onderneemt: Zorg en welzijn.

6.2 Landelijk overleg

Ook landelijk neemt KernKracht deel aan overleggen om te zorgen dat de signalen uit de regio Midden-Holland op landelijk niveau worden meegenomen door de landelijke koepelorganisaties, die rechtstreeks met de landelijke overheid onderhandelen.

- MIND (voorheen LPGGZ) regiokamer (36 RCO’s);
- Stichting Crisiskaart Nederland;
- Samen sterk zonder Stigma;
- Federatie opvang;
- Schakelteam verwarde personen;
- Landelijk overleg ExpEx.

7. De plannen voor 2018

In 2018 willen we ons huidige aanbod continueren en uitbreiden. De vraag naar de inzet van ervaringsdeskundigen bij algemeen toegankelijk aanbod, het evalueren van de geleverde voorzieningen binnen het sociale domein en het meedenken in nieuw beleid heeft een grote vlucht genomen. De transformatie vraagt dit! Het geeft handen en voeten aan de omvorming van de systeemwereld naar de leefwereld. Het aandeel van ervaringsdeskundigen bij het uitvoeren en ontwikkelen van aanbod gericht op preventie, vergroten van de zelfredzaamheid en eigen regie zal de komende jaren alleen maar toenemen en dat is een hele positieve ontwikkeling. De getrainde ervaringsdeskundigen en de expertise vanuit cliëntperspectief als aanvulling op het aanbod binnen het sociaal domein heeft een duidelijke meerwaarde in het versterken van mensen met een psychische kwetsbaarheid.
We hebben een unieke positie en aanbod als belangenorganisatie. De innovatie van het aanbod zien we als belangrijke taak voor onze organisatie. Met onderstaande nieuwe projecten in 2018 nemen we het risico van tijdelijke projectfinanciering omdat we een sterk geloof hebben in de meerwaarde. De uitdaging ligt in het vinden van structurele financiering, waarbij we hopen op voldoende vertrouwen in onze organisatie om dit te realiseren.

7.1 Versterking Positie op de arbeidsmarkt/re-integratiedienst

7.1.1 Project Kansen op werk

Weer deelnemen aan het normale werkproces is voor veel mensen met een psychische aandoening of kwetsbaarheid een grote wens na een periode waarin hun aandoening en de beperkingen die deze stelt de boventoon hebben gevoerd.

Doelstelling
Een bijdrage leveren aan de maatschappelijke participatie van psychisch kwetsbare mensen met afstand tot de arbeidsmarkt door hun specifieke ondersteuning te bieden om weer deel te kunnen nemen aan het reguliere arbeidsproces. Het project richt zich op mensen met een psychische aandoening of kwetsbaarheid, zowel ernstig als minder ernstig, kortdurend of langdurend.

Omschrijving
In een traject van Kansen op Werk staan de wens en motivatie bij de kandidaat (cliënt) om werk te vinden centraal. Samen wordt gezocht naar een werkervaringsplaats en vervolgens een arbeidsplaats die aansluit op de wensen, mogelijkheden en eerdere opleiding c.q. werkervaring van de cliënt. De bij het voucherprogramma betrokken GGZ-cliënten/familie-organisaties kunnen ook werkervaringsplaatsen aanbieden en leden of vrijwilligers aandragen voor deze plaatsen. In het trainings- en coachingstraject leren deelnemers van elkaars ervaringen in een concrete werksituatie. De werkwijze van Kansen op Werk vertoont veel overeenstemming met de zgn. Individuele Plaatsing en Steun (IPS) werkwijze. Uit onderzoek is gebleken dat IPS tot een hoger percentage mensen met betaald werk leidt. Dit is ook bij Kansen op Werk de ervaring.
In het vervolgproject gaan we de inzet van ervaringsdeskundigen in de begeleiding verder uitwerken. Er worden ervaringsdeskundige coaches geselecteerd en opgeleid. De ervaringsdeskundigheid wordt zowel naar cliënten, werkbegeleiders als werkgevers ingezet. Binnen de voorwaarden hebben we plaats voor 10 kandidaten. Het is een landelijk project wat in 7 regio’s plaatsvindt.

7.1.2 Werkfit UWV

In samenwerking met de koepelorganisatie MIND is er in 2017 samen met 4 andere zelfregie-/ cliëntenorganisaties een pilot project met het UWV van start gegaan. In diverse bijeenkomsten met het UWV hebben zij de verschillende werkwijze verkend. KernKracht is voornemens om in de loop

van 2018 d.m.v. een raamovereenkomst re-integratie activiteiten te gaan aanbieden. Deze activiteiten zijn gericht op:

- Versterken van de werknemersvaardigheden
- Inzicht krijgen in eigen kracht en beperkingen
- In beeld brengen van de arbeidsmarktpositie

7.2 Pilot 'Vaart in de crisiskaart'

In samenwerking met het Schakelteam is de uitrol van de Crisiskaart een onderdeel van de sluitende aanpak voor personen met verward gedrag.
Eind 2017 hebben we een subsidieaanvraag gedaan met collega-organisatie Lumen bij ZonMw die is toegekend voor komend jaar. Werken aan een innovatieve geestelijke gezondheidszorg: psychisch gezonde(re) mensen door het versterken van de kwaliteit en doelmatigheid van de GGZ is een van de doelen van ZonMw.

De Crisiskaart is een harmonica gevouwen kaartje zo groot als een bankpasje. Op de Crisiskaart staan de do's en dont's bij een crisis: hoe de crisis er uit ziet, contactpersonen, opnamewensen, bejegening, medicatie en ook praktische wensen, zoals wie er voor de post, planten e.d. zorgt. Cliënten worden ondersteund bij het maken van de crisiskaart als er voldoende afstand is tot de laatst doorgemaakte crisis door ervaringsdeskundig getrainde formele en informele ondersteuners. Aan de hand van een vragenlijst wordt een crisiskaartplan gemaakt. De crisiskaart is een samenvatting van dit plan. Cliënt bepaalt zelf wat er op komt en wie er bij betrokken worden. Met alle betrokkenen wordt het plan doorgesproken en ondertekend. Het werkt als een overeenkomst, die slechts overruled kan worden door een juridische maatregel. Alle partijen die te maken krijgen met de cliënt in crisis worden geïnformeerd, zoals b.v. ook de wijkagent. Uiteraard alleen op verzoek en met cliënt. Het proces (heeft gemiddeld 3 maanden nodig) van het maken heeft een duidelijke functie: het geeft ruimte om te leren uit eerdere ervaringen, ervaringen te delen en te verwerken, wensen te onderzoeken hoe een volgende crisis te voorkomen en zo goed mogelijk door te maken.

In 2018 wordt er geschoold, voorlichting gegeven en er worden ongeveer 25 kaarten gemaakt, ook structurele financiering voor komende jaren wordt onderzocht.

7.3 Het HerstelHotel

In 2018 willen we ons richten op commitment met alle samenwerkende partijen binnen de crisisopvang, het uitwerken van het projectplan en vinden van financiering om van start te gaan met het eerste HerstelHotel in Midden-Holland.
De signalen van cliënten over de crisisopvangmogelijkheden in de afgelopen 3 jaar bepalen de urgentie voor de realisatie. Twee oorzaken kunnen we duiden: de afbouw van het behandelaanbod en de wachtlijst voor de ambulante behandeling.
Het aanbod van crisiszorg bestond vóór 2015 uit een pakket van mogelijkheden die de cliënt, in overleg met behandelaar, zelf kon inzetten. Dit aanbod varieerde naar gelang de behoefte van een (telefonisch) gesprek op verzoek, de mogelijkheid overdag op de afdeling te zijn tot een crisisopname in de regio gemeente Gouda, alles nog dezelfde dag gerealiseerd. Vooral de mogelijkheid op- en af te schalen naar behoefte gaf voor veel cliënten een veilig gevoel.
Dit aanbod is vanaf 2015 niet meer mogelijk. Er is een zeer beperkte opnamecapaciteit, waarbij het zelfs voorkomt dat er bij beoordeelde noodzaak tot crisisopname door een psychiater geen bed beschikbaar is en er een beroep gedaan wordt op familie/mantelzorgers. De crisisopname is buiten de regio in Leiden mogelijk, echter zeer beperkt en niet meer op dringend verzoek van cliënt of mantelzorger. In de contacten met cliënten horen we de consequenties van het afbouwen van deze faciliteiten. Verzoeken tot opname worden met regelmaat afgewezen, waarbij de cliënt te horen

krijgt het 'nog eens thuis aan te zien', er 'geen opname capaciteit is' of in twijfel wordt getrokken of de nood wel echt hoog is omdat de cliënt nog in staat is te bellen en te omschrijven welke problemen er zijn. Op het moment dat er mantelzorg aanwezig is lijkt dit een vrijbrief om van een verzoek af te zien. Uit gesprekken met de GGZ komt naar voren dat overmacht door te weinig capaciteit tot deze handelingswijze dwingt.
De wachtlijst voor ambulante behandeling voor specialistische GGZ is in onze regio extreem hoog (gemiddeld 20 weken), de behoefte aan een vorm van crisisopvang neemt hierdoor ook toe.

Er is dringend behoefte aan:
- een kortdurend verblijf om een potentiele crisis af te wenden
- een kortdurend verblijf op eigen inschatting van de noodzaak
- een korte periode uit eigen situatie te zijn waardoor dagelijkse realiteit en -structuur die bij het verblijf aangeboden wordt weer rust geeft
- een gesprek met iemand die begrijpt hoe het is om een crisis mee te maken
- een plek waar je gewoon kunt zijn wie je bent, zonder dat je verplicht wordt om regels te volgen die niet bevorderend zijn voor je herstel
- zowel overdag als 's nachts een mogelijkheid tot contact en verblijf
- een kortdurend verblijf ter voorkoming van overbelasting van de mantelzorgers/naasten
- laagdrempelig verblijf om de crisis te 'normaliseren', veel cliënten hebben er baat bij een crisis als normaal verschijnsel in eigen leven "te omarmen" als iets wat er nu eenmaal gewoon bij hoort
- een "stimulerende" omgeving, die mogelijkheden biedt mee te doen aan de dagelijkse activiteiten en naar buiten te gaan. Zoals boodschappen doen, koken, wandelen, fietsen. En waarbij het mogelijk is de dagelijkse structuur in eventueel (vrijwilligers-)werk en contacten met netwerk en hulpverlening door te laten lopen

Het Herstelhotel is een plek waar mensen met een psychische kwetsbaarheid in (dreigende) crisis tot rust kunnen komen ter voorkoming van een opname in de GGZ. Ook na een opname in de GGZ kan het verblijf in het HerstelHotel een prettige mogelijkheid zijn om aan te sterken tot terugkeer naar huis weer mogelijk is.
Een paar dagen elders verblijven en hulp ontvangen waardoor alledaagse levensvragen niet uitmonden in een crisis en opname binnen een psychiatrische afdeling. Het Herstelhotel wordt gerund door ervaringsdeskundigen en vrijwilligers. Een betaalde coördinator zorgt voor de scholing en begeleiding, de randvoorwaarden, acquisitie e.d. De hulpverlening die normaal gesproken thuis komt, kan tijdens verblijf ingevlogen worden en zo nodig wordt opgeschaald. Een goede samenwerking en een heldere afspraken tussen crisisopname GGZ, crisisaanbod van 'Gewoon thuis' en het HerstelHotel is een belangrijke voorwaarde voor een sluitende crisisopvang in onze regio. Daarnaast is een duidelijk beleid voor plaatsing in het HerstelHotel gewenst. Hier maken we dankbaar gebruik van de ervaringen die er landelijk opgedaan zijn. Het gaat dan om afspraken rondom verblijfsduur, eigen bijdrage, het hebben van een eigen woning en zelfstandigheid in functioneren. De focus ligt ook op het aanvullen van het crisisaanbod, niet op het voorzien in aanbod wat er al is. De mogelijkheid om het HerstelHotel ook een functie te geven in het aanbieden van vervolgaanbod bv. een herstelgroep en het maken van een crisiskaart wordt meegenomen.

Het zorgkantoor VGZ heeft gelijksoortige initiatieven in Limburg en Brabant vanuit projectgelden het eerste jaar gefinancierd. Een eigen bijdrage voor cliënten en compenseren van de eigen bijdrage bij weinig financiële draagkracht door gemeente is mogelijk. Binnen het sociaal domein kan dit aanbod ook als respijtvoorziening gezien worden.

Bijlage 1: afkortingen

BCMB	:	Beroepsvereniging Cliëntondersteuners voor mensen met een Beperking
BRP	:	Basis Registratie Personen
CCR	:	Centrale Cliënten Raad
CJG	:	Centrum voor Jeugd en Gezin
GGZ	:	Geestelijke Gezondheidszorg
JOD	:	Jongeren Onder Dak
JOOZ	:	Jong Ouderschap Onbedoeld Zwanger
JSO	:	Jeugd, samenleving en opvoeding
TOZO	:	Toegang ondersteuning zorg overleg
LOC	:	Landelijk overleg cliëntenraden
LPGGZ	:	Landelijk Platform Geestelijke Gezondheidzorg
LVB	:	Licht Verstandelijke Beperking
MO	:	Maatschappelijke opvang
OCO	:	Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning
(O)GGZ	:	Openbare geestelijke Gezondheidszorg
PEH	:	Psychiatrische Eerste Hulp
RCO	:	Regionale Cliënten Organisatie
SOLK	:	Somatisch Onverklaarbare Lichamelijke Klachten
SWOS	:	Stichting Welzijn Ondersteuning Schoonhoven
VIP	:	Vrijwilligers Informatie Punt
VO	:	Voortgezet Onderwijs
VZ	:	Verslavings Zorg
Wlz	:	Wet langdurige zorg
Wmo	:	Wet maatschappelijke ondersteuning
WRAP	:	Welness Recovery Action Plan
ZZP	:	Zorg Zwaarte Pakketten
ZVP	:	Zorg Vernieuwingsprojecten
ZOCO	:	Zorgcoördinatoren